

11. marts 2019

1

Forslag til

Lov om Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter

Kapitel 1 *Kompetence*

§ 1. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan behandle sager om offentlige erhvervsaktiviteter, i det omfang klageadgangen til Klagemyndigheden er fastsat ved lov eller i henhold til lov.

Stk. 2. Ministeren for offentlig innovation kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte bestemmelser om, hvilken statslig erhvervsaktivitet, der er omfattet af Klagemyndighedens kompetence efter stk. 1.

§ 2. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan behandle en sag på baggrund af en klage. Klagemyndigheden kan endvidere tage en sag op af egen drift.

Stk. 2. Efter anmodning fra en kommune eller en region kan klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt kommunal eller regional erhvervsaktivitet omfattet af lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed, herunder om prissætningen herfor.

Stk. 3. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter beslutter, om der efter stk. 1 og 2 er tilstrækkelig anledning til at undersøge en klage, træffe afgørelse i en sag eller afgive en vejledende udtalelse om en påtænkt kommunal eller regional erhvervsaktivitet.

§ 3. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan træffe afgørelse om, hvorvidt en offentlig erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed er lovlig.

Stk. 2. Finder Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, at en offentlig erhvervsaktivitet ikke er lovlig, kan klagemyndigheden udstede påbud til den pågældende statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region om at ophøre med den ulovlige aktivitet. Klagemyndigheden kan fastsætte en frist for ophøret af den ulovlige aktivitet samt kræve dokumentation for efterlevelse af klagemyndighedens afgørelse.

Stk. 3. Finder Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, at prissætningen for en offentlig erhvervsaktivitet ikke er lovlig, kan Klagemyndigheden udstede påbud til den pågældende statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region om at fastsætte en lovlig pris. Klagemyndigheden kan fastsætte en frist for fastsættelsen af en lovlig pris samt kræve dokumentation for efterlevelse af Klagemyndighedens afgørelse.

Stk. 4. Undlader en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution at efterkomme et påbud efter stk. 2 eller 3, underretter Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter den minister, under hvis ressortområde den pågældende aktivitet udføres. Den pågældende minister skal herefter over for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter redegøre for, hvorfor påbuddet ikke er efterkommet. Redegørelsen kan offentliggøres, jf. § 12, stk. 1, nr. 4.

Stk. 5. De kommunale og regionale tilsynsmyndigheder påser efter anmodning fra Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, at vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd efterlever et påbud udstedt efter stk. 2 eller 3.

Kapitel 2

Sagens forberedelse

§ 4. Til brug for behandlingen af en sag kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter pålægge den statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region, hvis erhvervsaktivitet eller prissætning myndigheden undersøger, at tilvejebringe, bearbejde og udlevere de oplysninger og dokumenter, som Klagemyndigheden skønner nødvendige for behandlingen af sagen. Klagemyndigheden kan fastsætte en frist for udlevering af sådanne oplysninger og dokumenter.

Stk. 2. Undlader en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution at udlevereoplysninger og dokumenterne inden for den fastsatte frist, finder § 3, stk. 4, tilsvarende anvendelse. Undlader en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at efterkomme Klagemyndighedens krav om de oplysninger og dokumenter, der er nævnt i stk. 1, finder § 3, stk. 5, tilsvarende anvendelse.

§ 5. Forinden Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter træffer afgørelse i en sag om en statsinstitutions eller en statsfinansieret selvejende institutions erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed, skal Klagemyndigheden indhente en skriftlig udtalelse om det retlige grundlag herfor fra den minister, under hvis ressortområde den pågældende aktivitet udføres.

Stk. 2. Er der tale om en sag vedrørende en kommunes eller en regions erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor, skal klagemyndigheden, forinden den træffer afgørelse, indhente en skriftlig udtalelse om det retlige grundlag herfor fra den minister, under hvis ressortområde hjemlen til at udføre den pågældende aktivitet hører.

Stk. 3. Finder Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, at en sag om en statsinstitutions eller en statsfinansieret selvejende institutions prisfastsættelse er af principiel karakter, skal Klagemyndigheden tillige indhente en skriftlig udtalelse om det retlige grundlag vedrørende prisfastsættelsen fra finansministeren.

Stk. 4. Fristen for afgivelse af en skriftlig udtalelse efter stk. 1, 2 og 3 er fire uger. Efter anmodning kan Klagemyndigheden forlænge fristen.

Stk. 5. Afgives der ikke en skriftlig udtalelse efter stk. 1, 2 og 3, kan Klagemyndigheden afgøre sagen på det foreliggende grundlag, jf. dog § 6.

§ 6. Forinden Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter træffer afgørelse efter § 3, stk. 1, skal Klagemyndigheden høre den statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region, hvis erhvervsaktivitet eller prissætning undersøges, over et udkast til afgørelse indeholdende sagens faktiske og retlige omstændigheder. Fristen for afgivelsen af et høringssvar er som udgangspunkt fire uger. Efter anmodning kan Klagemyndigheden forlænge fristen.

Kapitel 3

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter og dets sekretariat

§ 7. Erhvervsministeren nedsætter Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter. Klagemyndigheden, der består af fem medlemmer, sammensættes af

- 1) en formand, som udpeges efter indstilling fra landsretterne blandt retternes medlemmer,
- 2) to medlemmer med juridisk sagkundskab, der udpeges af erhvervsministeren og
- 3) to medlemmer med økonomisk sagkundskab, der udpeges af erhvervsministeren.

Stk. 2. For medlemmerne efter stk. 1, nr. 2 og 3, udpeger erhvervsministeren op til fire faste suppleanter.

Stk. 3. Medlemmerne af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter og suppleanterne udpeges for en periode på fire år ad gangen med mulighed for genudpegning. Ved udtræden udpeges et nyt medlem eller en ny suppleant for den resterende del af perioden. Formanden kan i tilfælde af forfald bemyndige et af medlemmerne med juridisk sagkundskab, jf. stk. 1, nr. 2, til at træde i sit sted.

Stk. 4. Nævnenes Hus er sekretariat og dataansvarlig for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter.

Stk. 5. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter og Nævnenes Hus er ved behandlingen og afgørelsen af den enkelte sag ikke undergivet erhvervsministerens instruktioner.

§ 8. Ved Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters behandling af en sag medvirker mindst ét medlem med juridisk sagkundskab, ét medlem med økonomisk sagkundskab samt formanden, jf. dog § 9, stk. 2 og 3.

Stk. 2. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter træffer afgørelser ved almindeligt stemmeflertal. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Stk. 3. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter fastsætter sin egen forretningsorden.

§ 9. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter har det overordnede ansvar for administrationen af loven og regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Formanden kan træffe afgørelser på Klagemyndighedens vegne i det omfang, det er fastsat i klagemyndighedens forretningsorden.

Stk. 3. Nævnenes Hus kan træffe afgørelser på Klagemyndighedens vegne i det omfang, det er fastsat i Klagemyndighedens forretningsorden.

Kapitel 4

Anke

§ 10. Afgørelser truffet efter denne lov kan påklages til Konkurrenceankenævnet af den, som afgørelsen retter sig til, eller som i øvrigt har en individuel, væsentlig og retlig interesse i sagen.

Stk. 2. Beslutninger truffet efter § 2, stk. 3, kan ikke påklages til Konkurrenceankenævnet.

Stk. 3. Konkurrenceankenævnets behandling af klager over afgørelser truffet efter denne lov skal i øvrigt ske efter de regler, der er fastsat for Konkurrenceankenævnets virksomhed i konkurrenceloven og forskrifter udstedt i medfør heraf.

Stk. 4. Undlader en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution at efterkomme en afgørelse efter § 3, stk. 2 eller 3, der er stadfæstet af Konkurrenceankenævnet, finder § 3, stk. 4, tilsvarende anvendelse. Undlader en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at efterkomme en afgørelse efter § 3, stk. 2 eller 3, der er stadfæstet af Konkurrenceankenævnet, finder § 3, stk. 5, tilsvarende anvendelse.

§ 11. Afgørelser truffet efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet og kan ikke indbringes for domstolene, før ankenævnets kendelse foreligger.

Stk. 2. Klage til Konkurrenceankenævnet skal indgives senest fire uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region. Når særlige grunde taler derfor, kan ankenævnet se bort fra en overskridelse af klagefristen.

Stk. 3. Indbringes Konkurrenceankenævnets kendelse for domstolene, skal dette ske senest otte uger efter, at kendelsen er meddelt den pågældende statsinstitution, statsfinansierede selvejende

institution, kommune eller region. Finder indbringelse ikke sted inden for fristen, er ankenævnets kendelse endelig.

Kapitel 5 *Offentlighed*

§ 12. Nævnenes Hus kan offentliggøre:

- 1) Afgørelser truffet efter denne lov.
- 2) Vejledende udtalelser efter § 2, stk. 2.
- 3) Beslutninger efter § 2, stk. 3.
- 4) Redegørelser efter § 3, stk. 4, § 4, stk. 2, 1. pkt., og § 10, stk. 3, 1. pkt.
- 5) Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters anmodninger efter § 3, stk. 5, § 4, stk. 2, 2. pkt., og § 10, stk. 3, 2. pkt.
- 6) Konkurrenceankenævnets kendelser.
- 7) Domme i retssager, der involverer anvendelsen af denne lov.

Stk. 2. Nævnenes Hus kan tillige offentliggøre oplysninger og redegørelser om Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters virksomhed.

Kapitel 6 *Ikrafttræden mv.*

§ 13. Loven træder i kraft den [...] 2019.

§ 14. Loven finder anvendelse på offentlige erhvervsaktiviteter og prissætningen heraf, der udøves efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Klager over lovligheden af statslig erhvervsaktivitet og prissætningen heraf, som er udøvet før erhvervsaktiviteten ved bekendtgørelse, jf. § 1, stk. 2, blev omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter § 1, stk. 1, behandles af vedkommende ressourceminister.

Stk. 3. Klager over lovligheden af kommuners og regioners erhvervsvirksomhed og prissætningen heraf, der er udøvet inden lovens ikrafttræden, behandles af Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse kapitel VI og VII.

Stk. 4. Klager over konkurrenceforvridende støtte, der inden lovens ikrafttræden er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, behandles af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter § 11 a i konkurrenceloven.

§ 15. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1.	Indledning.....	6
1.1.	Baggrund og formål.....	6
2.	Lovforslagets hovedindhold	7
2.1.	Ny klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter.....	7
2.1.1.	Gældende ret.....	7
2.1.1.1.	Klage- og tilsynsmyndigheder	7
2.1.1.1.1.	Ressortministerier	7
2.1.1.1.2.	Rigsrevisionen	7
2.1.1.1.3.	Det kommunale og regionale tilsyn	8
2.1.1.1.4.	Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrenceankenævnet	9
2.1.1.1.5.	EU-Kommissionen	11
2.1.1.2.	Gældende hjemler til offentlig erhvervsaktivitet og prissætning	12
2.1.1.2.1.	Staten	12
2.1.1.2.2.	Kommuner og regioner.....	13
2.1.2.	Erhvervsministeriets overvejelser.....	14
2.1.2.1.	Behovet for en ny klagemyndighed for offentlig erhvervsaktivitet og prissætning	14
2.1.2.2.	Den nye klagemyndigheds kompetence	15
2.1.3.	Den foreslåede ordning.....	16
2.1.3.1.	Klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter	16
2.1.3.2.	Klagemyndighedens kompetence og forholdet til andre klage- og tilsynsmyndigheder.....	16
2.1.3.3.	Klage/egen drift/efter anmodning	19
2.1.3.4.	Prioriteringsadgang	20
2.1.3.5.	Prøvelsen.....	20
2.1.3.6.	Reaktionsmuligheder.....	21
2.1.3.7.	Sagsbehandling	22
2.1.3.8.	Klagemyndighedens sammensætning og sekretariat.....	24
2.1.3.9.	Anke	25
2.1.3.10.	Offentlighed	25
2.1.3.11.	Ikrafttræden, overgangsbestemmelse mv.	26
3.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.....	26
4.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.	27

5. Administrative konsekvenser for borgerne.....	27
6. Miljømæssige konsekvenser.....	27
7. Forholdet til EU-retten.....	27
8. Hørte myndigheder og organisationer mv.	27
9. Sammenfattende skema.....	27

1. Indledning

Dette lovforslag fremsættes i forlængelse af Delaftale om fair og lige konkurrence mellem offentlige og private aktører af 5. april 2018, som regeringen har indgået med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om prissætningsregler og om etablering af en tværgående og uafhængig klagemyndighed for offentlig erhvervsaktivitet, jf. det samtidig hermed fremsatte lovforslag om ændring af lov om kommunernes styrelse, regionsloven og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktiviteter, samt klageadgang til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud).

Partierne bag *Delaftalen om fair og lige konkurrence mellem offentlige og private aktører fra april 2018* (regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre) er enige om at sende ”Lovforslag om Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter” og ”Lovforslag om prissætning og klagemyndighed ift. kommunale og regionale erhvervsaktiviteter samt kontrolbud” samt ”Lovforslag om kommunal og regional erhvervsvirksomhed” i høring. Partierne drøfter høringssvarene til lovforslagene inden fremsættelse for Folketinget. Partierne forbeholder sig retten til at gøre deres stilling op til efter de indkomne høringssvar.

1.1. Baggrund og formål

Det er regeringens politik, at den offentlige sektor ikke skal bevæge sig ind på private markeder og udføre opgaver, der ligger langt ud over det offentliges kerneområde. Det er endvidere regeringens politik, at lovgivning skal være klar, enkel og overskuelig. Det blev på den baggrund fastslået i regeringsgrundlaget ”Et friere, rigere og mere trygt Danmark”, november 2016, at regeringen ville tage initiativ til og sikre, at offentlige aktører ikke gennemfører erhvervsaktiviteter, der bør udføres af private. Desuden skal der være fair og lige konkurrence, så offentlige aktører ikke stilles bedre end deres private konkurrenter. Initiativet omfattede en analyse med henblik på klarere regler for kommuners kommercielle virksomhed, herunder for prisfastsættelsen, samt muligheden for at indføre én samlet klagemyndighed for offentlig erhvervsaktivitet.

Regeringens arbejde med fair og lige konkurrence har taget afsæt i Konkurrencerådets rapport om offentlige aktiviteter på kommercielle markeder, der blev offentliggjort i maj 2016. Konkurrencerådet konkluderede i rapporten, at håndhævelsen af reglerne om offentlig erhvervsvirksomhed er kompleks, og at det kan svække regelefterlevelsen. Mange virksomheder er tilbageholdende med at klage, når de oplever unfair konkurrence fra indtægtsdækket virksomhed fra staten eller fra kommunal erhvervsvirksomhed, og klagesystemet opfattes som uigennemskueligt og ineffektivt. På den baggrund anbefalede Konkurrencerådet i rapporten, at tilsynet med indtægtsdækket virksomhed og kommunal erhvervsvirksomhed blev styrket og ensartet, samt at klageprocessen og -adgangen blev forenklet.

Regeringen fremlagde på baggrund af en analyse af Konkurrencerådets rapport i september 2017 udspillet ”Fair og lige konkurrence”. I forlængelse af udspillet har regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre indgået ovennævnte delaftale af 5. april 2018 om fair og lige konkurrence mellem offentlige og private aktører. Delaftalen indebærer blandt andet, at der skal tilvejebringes regler, som sikrer, at statens, kommuners og regioners prissætning så vidt muligt sker med afsæt i OECD’s anbefalinger til prissætning af offentlige ydelser. Endvidere følger det af delaftalen, at der er principiel enighed om etablering af en tværgående og uafhængig klagemyndighed for offentlig erhvervsaktivitet. Om baggrunden herfor er det anført i delaftalen, at i de tilfælde, hvor tungtvejende hensyn taler for offentlig erhvervsaktivitet, skal det ske på fair og lige vilkår i forhold til private aktører. Det betyder først og fremmest, at ydelser i forbindelse med offentlig erhvervsaktivitet skal prissættes, så der ikke sker konkurrenceforvridning, og at virksomheder får en mere effektiv og gennemsigtig klageadgang.

Formålet med det foreliggende lovforslag er at styrke håndhævelsen på området og sikre en mere effektiv og gennemsigtig klageadgang. I de tilfælde, hvor virksomheder oplever urimelig konkurrence fra offentlige aktører, der udøver erhvervsaktivitet, skal der være en let og gennemsigtig adgang til at klage. Med det foreliggende lovforslag vil regeringen sætte fokus på offentlig erhvervsaktivitet ved at skabe en stærk klagemyndighed.

Der er samtidig med fremsættelsen af det foreliggende lovforslag fremsat forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed samt forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse, regionsloven og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktiviteter, klageadgang til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud).

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Ny klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Klage- og tilsynsmyndigheder

En række forskellige myndigheder har til opgave at behandle klager eller føre tilsyn med, at offentlige erhvervsaktiviteter udøves i overensstemmelse med gældende regler herfor.

2.1.1.1.1. Ressortministerier

På det statslige område har det enkelte ressortministerium det overordnede tilsyn med de aktiviteter, der hører under ministeriet. Enhver kan klage over et ministeriums aktiviteter, men ministeriet er ikke forpligtet til at behandle klagen. Et ressortministerium kan dog ikke udføre en aktivitet, hvis den ikke har hjemmel. Prisfastsættelsen i forbindelse med statslig erhvervsaktivitet skal endvidere ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler herom. Der henvises til afsnit 2.1.1.2.1. nedenfor.

2.1.1.1.2. Rigsrevisionen

Rigsrevisionen har efter § 2 i den gældende rigsrevisorlov ansvaret for årligt at revidere statens regnskaber og regnskaber fra visse offentlige virksomheder og institutioner. Der er tale om en tilsynsmyndighed og ikke en klageinstans.

Rigsrevisionen udfører efter § 3, 1. pkt., i rigsrevisorloven en såkaldt finansiel revision, hvor det efterprøves, om et regnskab er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Rigsrevisionen udfører endvidere efter § 3, 2. pkt., i rigsrevisorloven en såkaldt forvaltningsrevision, hvor det efterprøves, om aktiviteter er udført på en økonomisk og hensigtsmæssig måde, og om resultaterne svarer til de opstillede mål.

2.1.1.1.3. Det kommunale og regionale tilsyn

Tilsynet med kommuner og regioner varetages af Ankestyrelsen med Økonomi- og Indenrigsministeriet som overordnet tilsynsmyndighed.

Reglerne om Ankestyrelsens og Økonomi- og Indenrigsministeriets tilsyn er fastsat i kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse. Reglerne finder tilsvarende anvendelse for regionerne, jf. §§ 30 - 31 i regionsloven.

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommuner, kommunale fællesskaber og regionerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. § 48, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, herunder for kommuners vedkommende de uskrevne retsgrundsætninger om kommuners opgavevaretagelse (de såkaldte kommunalfuldmagtsregler) og for regioners vedkommende de såkaldte myndighedsfuldmagtsregler. Ankestyrelsen fører ikke tilsyn, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag, jf. § 48, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Der er ikke i dag særlige klagemyndigheder, der har kompetence til at tage stilling til kommunal- eller myndighedsfuldmagtsspørgsmål om kommunal eller regional erhvervsvirksomhed. Kompetencen hertil ligger derfor hos de kommunale tilsynsmyndigheder. Dette gælder også for spørgsmål om kommuners og regioners erhvervsvirksomhed efter regler i særlovgivningen – i det omfang der ikke er en særlig klage- eller tilsynsmyndighed på det pågældende område.

Det kommunale tilsyn er et retligt tilsyn, dvs. et tilsyn med lovligheden af en kommunal eller regional disposition eller undladelse. Tilsynet har ikke kompetence til at tage stilling til, om kommuners eller regioners dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige, ligesom tilsynet ikke kan tage stilling til spørgsmål om kommuners eller regioners skønsudøvelse, så længe skønnet er udøvet inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Enhver kan rette henvendelse til Ankestyrelsen vedrørende lovligheden af en kommunes, et kommunalt fællesskabs eller en regions aktiviteter, men Ankestyrelsen beslutter selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag, jf. § 48 a i lov om kommunernes styrelse. Ankestyrelsens tilsynssager rejses således principielt af egen drift. En henvendelse fra en borger eller en virksomhed er således hverken en nødvendig eller tilstrækkelig forudsætning for, at Ankestyrelsen kan rejse en sag, men vil i praksis ofte være anledningen hertil. Ved Ankestyrelsens vurdering af, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag, vil Ankestyrelsen skulle foretage en vurdering af, hvorvidt sagen er generelt egnet til at understøtte det kommunale tilsyns overordnede formål og funktion, jf. nærmere herom i bemærkningerne til § 48 a i lovforslag nr. L 56 af 9. november 2016, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, side 10 ff.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale eller regionale dispositioner og undladelser, jf. § 50 i lov om kommunernes styrelse. Som udgangspunkt føres dette tilsyn som et

efterfølgende tilsyn med lovligheden af allerede foretagne kommunale eller regionale dispositioner eller undladelser, men Ankestyrelsen kan også afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt kommunal eller regional disposition, inden en kommune eller en region træffer en beslutning (Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 5697, v.sp.). Det er en forudsætning herfor, at det relevante retsgrundlag er omfattet af tilsynets kompetence, og at den påtænkte disposition er tilstrækkeligt identificeret og konkretiseret. Der er ikke pligt for Ankestyrelsen til at afgive en vejledende udtalelse om påtænkte kommunale eller regionale dispositioner.

I forbindelse med en vejledende udtalelse vedrørende lovligheden af allerede foretagne dispositioner kan Ankestyrelsen anmode kommunen eller regionen om at genoptage sagens behandling samt foreholde kommunen eller regionen, hvad den efter styrelsens opfattelse af gældende ret har pligt til at gøre – et såkaldt konstaterende pålæg.

Ud over afgivelsen af en vejledende udtalelse og eventuelt et konstaterende pålæg har Ankestyrelsen en række andre reaktionsmuligheder. Ankestyrelsen kan således under visse betingelser sætte en beslutning ud af kraft, jf. § 50 a i lov om kommunernes styrelse. Hvis en kommunalbestyrelse eller et regionsråd undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Ankestyrelsen endvidere pålægge de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet tvangsbøder, jf. § 50 b i lov om kommunernes styrelse. Hvis en kommunalbestyrelse f.eks. ikke efterlever et konstaterende pålæg, kan Ankestyrelsen således følge op med tvangsbøder. Tvangsbøder kan endvidere være relevant, hvis en rekurs- eller sektortilsynsmyndighed har truffet en bindende afgørelse, som ikke efterleves af en kommune, og myndigheden ikke selv har tilstrækkelige midler til at formå kommunen hertil – den såkaldte fagedfunktion.

Herudover kan Ankestyrelsen anlægge erstatningssag eller fastsætte en erstatningsretlig bod over for et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem, som er ansvarlig for, at en kommune eller en region er blevet påført et tab, jf. §§ 50 c -50 d i lov om kommunernes styrelse.

Endelig kan Ankestyrelsen efter § 51 i lov om kommunernes styrelse i visse tilfælde anlægge et anerkendelsessøgsmål mod en kommunalbestyrelse eller et regionsråd.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er ikke i almindelighed klageinstans i forhold til Ankestyrelsen, men Ankestyrelsens afgørelser om sanktionsanvendelse efter lovens §§ 50 a-50 d kan indbringes for økonomi- og indenrigsministeren af de organer eller medlemmer, som foranstaltningen er rettet imod, jf. § 52 i lov om kommunernes styrelse.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan endvidere af egen drift tage spørgsmål om lovligheden af kommunale og regionale dispositioner eller undladelser, som Ankestyrelsen har udtalt sig om, op til behandling, når ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter. Tilsvarende gælder, hvis Ankestyrelsen har besluttet ikke at tage et spørgsmål om lovligheden af kommunale eller regionale dispositioner eller undladelser op til behandling, jf. § 53, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

2.1.1.1.4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrenceankenævnet

Hvis staten, en kommune eller en region ved hjælp af offentlige midler yder en økonomisk fordel, dvs. støtte, til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed – det være sig privat eller

offentlig – kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen behandle en sag herom enten af egen drift eller på grundlag af en klage. Støtte kan f.eks. være en direkte fordel i form af kontante tilskud, rentefrie eller lavtforrentede lån, garantier eller tilførelse af kapital. Støtte kan også være en indirekte fordel som f.eks. skatte- og afgiftslettelser, særlige fordelagtige garantier, køb, salg eller udlejning af fast ejendom på mere fordelagtige vilkår, end det ellers ville være muligt at opnå på markedet.

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen finder, at støtten er konkurrenceforvridende, kan styrelsen efter § 11 a, stk. 1, jf. stk. 2, i konkurrenceloven udstede påbud om ophør eller tilbagebetaling af støtten, medmindre støtten er lovlig i henhold til offentlig regulering, jf. § 11 a, stk. 2, nr. 2. Afgørelse af, om ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering, træffes ikke af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, men af vedkommende minister, henholdsvis af den pågældende kommunale tilsynsmyndighed, medmindre andet følger af anden lovgivning, jf. § 11 a, stk. 3, i konkurrenceloven.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter konkurrencelovens § 15, stk. 1, 3. pkt., træffe afgørelse om, hvorvidt der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag. Finder Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at de ressourcer, der skal anvendes for at undersøge en klage, ikke vil stå i et rimeligt forhold til undersøgelsens forventede resultat og betydning for konkurrencen, kan styrelsen afvise en klage.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens påbud om tilbagebetaling af ulovlig offentlig konkurrenceforvridende støtte kan efter § 11 a, stk. 4, i konkurrenceloven rettes til private erhvervsvirksomheder, selvejende institutioner samt helt eller delvist offentligt ejede virksomheder, der drives i selskabsform, herunder kommunale fællesskaber. Støtte, som er påbudt tilbagebetalt, skal indbetales til statskassen, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 9.

Ifølge bemærkningerne til konkurrencelovens § 11 a, stk. 4, er der ikke ”mulighed for, at der kan udstedes påbud om tilbagebetaling over for offentlige myndigheder, der udøver erhvervsaktivitet, som ikke er særligt udskilt fra myndighedsudøvelsen. Baggrunden for dette er, at de bevilgende myndigheder under alle omstændigheder vil skulle bevilge et beløb, der svarer til det beløb, der påbydes tilbagebetalt. Derfor vil en bestemmelse om, at den offentlige myndighed i en sådan situation skal tilbagetale støtten, reelt være virkningsløs” (Folketingstidende 1999-2000, tillæg B, s. 1294, v. sp.).

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter konkurrencelovens § 11 a, stk. 7, undlade at behandle en sag, hvis den pågældende støtteordning kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union. Det kan f.eks. være tilfældet, *hvis* den pågældende støtteordning allerede er behandlet af EU-Kommissionen efter statsstøttereglerne i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), *hvis* Kommissionen allerede er i gang med at behandle den pågældende støtteordning, *hvis* Kommissionen under styrelsens behandling meddeler, at man vil indlede en sag om den pågældende støtteordning, eller *hvis* støtteordningen, der har samhandelspåvirkning, er anmeldt efter konkurrencelovens § 11 a, stk. 6, med henblik på at opnå en såkaldt ikke-indgrebserklæring (jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4977, v. sp.). En ikke-indgrebserklæring går ud på, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen erklærer, at offentlig støtte, efter de forhold, som styrelsen har kendskab til, ikke er konkurrenceforvridende, og at der derfor ikke er grundlag for at udstede et påbud.

Omvendt kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen behandle en støtteordning, der kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, hvis Kommissionen har afvist at behandle støtteordningen efter statsstøttereglerne, eller hvis Kommissionen henviser en sag til styrelsens behandling efter konkurrencelovens § 11 a, fordi styrelsen er bedst egnet til at behandle sagen.

Efter konkurrencelovens § 19, stk. 1, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter § 11 a, stk. 1, påklages til Konkurrenceankenævnet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens ikke-indgrebserklæring efter § 11 a, stk. 6, kan også påklages til Konkurrenceankenævnet. Klageberettigede er efter § 19, stk. 2, den, som en afgørelse retter sig til, eller den, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen. En afgørelse om at afvise en klage kan ikke påklages til Konkurrenceankenævnet, jf. § 19, stk. 3, men vil kunne indbringes for domstolene.

2.1.1.1.5. EU-Kommissionen

EU-Kommissionen kan efter statsstøttereglerne i artikel 107 og 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) behandle klager over støtte ydet af staten, en kommune eller region, som kan påvirke samhandelen mellem EU-medlemsstaterne. Udgangspunktet er, at en medlemsstat har pligt til at anmelde alle påtænkte nye støtteforanstaltninger, som kan påvirke handelen mellem medlemsstaterne, til Kommissionen. Støtte kan først tildeles, når Kommissionen har erklæret en støtteforanstaltning for forenelig med det indre marked.

Pligten til at anmelde gælder dog ikke for støtte, der omfattes af Kommissionens regler for forenelig støtte. Eksempelvis vil det ikke anses som statsstøtte, hvis støtten ydes lovligt efter Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EU-Tidende 2013, nr. L 352, s. 1). Der gælder heller ikke en anmeldelsespligt for støtte, der omfattes af Kommissionens generelle gruppefritagelsesforordning – Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EU-Tidende 2014, nr. L 187, s. 1).

Kommissionen er forpligtet til straks at undersøge enhver klage over støtte ydet af medlemsstaterne. Samtidig skal Kommissionen sikre, at den pågældende medlemsstat holdes fuldt og regelmæssigt underrettet om klagesagens forløb og resultater, jf. Rådets procedureforordning (EU) nr. 2015/1589 (EU-Tidende 2015, nr. L 248, s. 9). Når Kommissionen modtager en klage – som opfylder formalia vedrørende statsstøtteklager – vil den normalt inden for 12 måneder enten træffe en afgørelse vedrørende støttens forenelighed med TEUF eller sende et brev til den klagende part med en foreløbig vurdering af sagen. I en afgørelse vedrørende støttens forenelighed med TEUF kan Kommissionen enten fastslå, at der ikke er tale om statsstøtte, at støtten er forenelig med TEUF, eller at der indledes en formel undersøgelsesprocedure, fordi der er tvivl om, hvorvidt der er tale om ulovlig statsstøtte.

Det følger af Rettens dom af 4. juli 2007, Bouygues og Bouygues Télécom mod Kommissionen, sag T-475/04, præmis 158-159, at Kommissionen kan prioritere de klager, den modtager under hensyn til dens arbejdsbyrde og rækkefølgen af de undersøgelser, den skal foretage. Hvis en klage vedrører ulovlig støtte, vil Kommissionens tjenestegrene minde den klagende part om, at der kan anlægges sag ved de nationale domstole, som kan påbyde, at støtten suspenderes eller tilbagesøges. Hvis støtten er indbragt for en national domstol, kan Kommissionen behandle klagen som lavt prioriteret, så længe den nationale retssag verserer, jf. Kodeks for god praksis ved behandling af statsstøttesager (2018/C 253/05) (EU-Tidende 2018, nr. C 253, s 14).

2.1.1.2. Gældende hjemler til offentlig erhvervsaktivitet og prissætning

2.1.1.2.1. Staten

Ifølge grundlovens § 46, stk. 1, må skatter ikke opkræves, forinden finansloven eller en midlertidig bevillingslov er vedtaget af Folketinget. Heri ligger, at offentlige myndigheder for at oppebære en indtægt skal have hjemmel hertil på finansloven eller en midlertidig bevillingslov.

Det følger endvidere af grundlovens § 46, stk. 2, at ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af Folketinget vedtagne finanslov eller i en af Folketinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.

Kravet om hjemmel i en bevillingslov til at oppebære indtægter og afholde udgifter (bevillingsmæssig hjemmel) gælder også, når den offentlige udgift afholdes som led i statslig erhvervsaktivitet.

Bevillingslove kan, i tillæg til bevillingsmæssig hjemmel til erhvervsaktivitet, indeholde hjemmel til, at en erhvervsaktivitet foretages. Det kan i forbindelse hermed følge forudsætningsvist af selve den bevillingsmæssige hjemmel til erhvervsaktivitet, at der desuden er givet hjemmel til at foretage en konkret erhvervsaktivitet.

Hjemmel til at foretage statslig erhvervsaktivitet kan desuden findes i øvrig lovgivning eller kan følge forudsætningsvist af eller i medfør af den lov, hvorved den statslige institution er oprettet, eller hvorved en opgave er henlagt til institutionen.

Endelig kan det ved eller i medfør af lov være pålagt en statslig institution at udøve erhvervsaktivitet.

Det følger af den gældende budgetvejledning (2016), at der kan gives hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed for institutioner, som er omfattet af en bevilling på finansloven af typen ”driftsbevilling”, ”statsvirksomhed” (statsinstitutioner) eller ”statsfinansieret selvejende institution”.

Videre fremgår det af afsnit 2.6.1. i budgetvejledningen, at aktiviteter skal behandles som indtægtsdækket virksomhed, hvor der som udløber af den virksomhed, hvortil en driftsbevilling ydes, udføres forretningsmæssige aktiviteter.

En statsinstitution skal ifølge afsnit 2.6.8.1. i budgetvejledningen endvidere udføre en opgave efter vejledningens regler om indtægtsdækket virksomhed, hvis institutionen udbyder en opgave, og på baggrund af eget kontrolbud vælger selv at udføre opgaven.

Adgang for en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution til at udføre indtægtsdækket virksomhed kan ifølge afsnit 2.6.8.1. i budgetvejledningen gives, når følgende betingelser er opfyldt:

- Der må ikke for kredsen af aftagere bestå en pligt til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser.
- Institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige opgaver.

- De indtægtsdækkede aktivitetsområder skal være naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed.

En statslig institutions salg af varer og ydelser som indtægtsdækket virksomhed skal således holdes adskilt fra den statslige institutions almindelige virksomhed – modsat bevillingsfinansieret virksomhed og tilskuds- og gebyrfinansierede aktiviteter.

For statsinstitutioner gælder endvidere, at indtægtsdækket virksomhed på bevillingslove skal budgetteres på en særskilt underkonto på den hovedkonto, hvorunder den henhører.

Det fremgår af afsnit 2.11.5.1 i budgetvejledningen, at statsfinansierede selvejende institutioner kan gennemføre indtægtsdækket virksomhed i henhold til de samme regler, som gælder for statsinstitutioner.

For statslige institutioners salg af varer og ydelser gælder ifølge budgetvejledningen det udgangspunkt, at prisen på den enkelte vare og ydelse skal fastsættes således, at der ikke sker konkurrenceforvridning over for private eller offentlige konkurrenter, og således at omkostningerne dækkes. Hvis institutionen afsætter varer eller ydelser på et marked præget af konkurrence, kan indtægterne dermed overstige omkostningerne. Budgetvejledningens regler for prisfastsættelse er uddybet i Moderniseringsstyrelsens Vejledning om prisfastsættelse (2006).

2.1.1.2.2. Kommuner og regioner

Kommuner og regioner er som offentlige myndigheder omfattet af det almindelige legalitetsprincip, hvilket indebærer, at en kommunes og en regions opgavevaretagelse skal have hjemmel i lovgivningen og ikke må stride mod lov.

Kommuners og regioners hjemmel til at varetage erhvervsvirksomhed kan bero på den skrevne lovgivning eller på uskrevne kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, de såkaldte kommunalfuldmagtsregler, eller for så vidt angår regioner, de uskrevne regler om myndighedsfuldmagten.

Der er eksempler i den skrevne lovgivning på, at kommuner og regioner har hjemmel til enten selv eller via et selskab at drive erhvervsvirksomhed med fortjeneste for øje, jf. for eksempel lov om kommuners og regioners anvendelse af fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre.

Der er ikke i dag ét samlet regelsæt for prissætning af kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Der er særlovgivning, som giver kommuner og regioner hjemmel til at varetage erhvervsvirksomhed. I disse tilfælde indeholder loven normalt også bestemmelser om, til hvilken pris ydelsen skal afsættes. I de fleste tilfælde er det fastsat, at ydelsen skal afsættes til markedsprisen eller afhændes på markedsvilkår, uden at det nærmere er angivet, hvorledes prissætningen nærmere skal ske.

Hvis spørgsmålet om en kommunes eller en regions adgang til at drive erhvervsvirksomhed ikke udtømmende er reguleret i den skrevne lovgivning, skal spørgsmålet afgøres efter kommunal- eller myndighedsfuldmagtsregler. Efter disse regler er det som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at varetage erhvervsvirksomhed, herunder handel, håndværk, industri og finansiell virksomhed. Forbuddet mod at varetage erhvervsvirksomhed gælder, uanset at det ikke er formålet med aktiviteten at opnå fortjeneste, og uanset om der er nogen fortjeneste forbundet med

aktiviteten. Definitionen på erhvervsvirksomhed efter kommunalfuldmagtsreglerne beror på den praksis, der har udviklet sig efter disse regler. Det betyder, at definitionen ikke nødvendigvis svarer til, hvad der gælder efter anden lovgivning.

Det forhold, at private varetager den tilsvarende opgave på markedsvilkår, indebærer ikke i sig selv, at vurderingen af den kommunale opgavevaretagelses lovlighed skal finde sted efter kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed. Derimod kan hensyntagen til almene kommunale interesser (f.eks. inden for kultur, idræt, miljø, sundhed, turisme, trafik, generel erhvervsudvikling m.v.) begrunde varetagelsen af opgaven efter kommunalfuldmagtsreglerne, afhængigt af de konkrete omstændigheder. Da aktiviteten er begrundet i almene kommunale interesser, anses forbuddet mod opgavevaretagelse med fortjeneste for øje at indebære, at kommunen i sådanne tilfælde højst må kræve kostprisen i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver.

Der er imidlertid nogle områder, hvor der anses at være sådanne særlige hensyn enten til det kommunale fællesskabs behov eller almindelig samfundsmæssige interesser, at det ovenfor nævnte forbud mod kommunal erhvervsvirksomhed gennembrydes. Der er således tale om modifikationer til forbuddet, og i vidt omfang er der til modifikationerne knyttet betingelser, som har til formål at undgå konkurrenceforvridning. Kommuner og regioner vil med hjemmel i de gældende kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler kunne varetage følgende erhvervsaktiviteter: Produktion til eget brug, biproduktion, overkapacitet, herunder udleje af fast ejendom, samt accessorisk virksomhed (kun kommuner).

I de tilfælde, hvor der efter kommunalfuldmagtsregler er hjemmel til erhvervsvirksomhed, stilles der med henblik på at undgå konkurrenceforvridning som hovedregel samtidigt krav om, at kommunen skal søge at opnå markedsprisen i forbindelse med salg af kommunale aktiver,

Der henvises i øvrigt til det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed og lovforslag om ændring af lov om kommunernes styrelse, regionsloven og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktiviteter, klageadgang til klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud).

2.1.2. Regeringens overvejelser

2.1.2.1. Behovet for en ny klagemyndighed for offentlig erhvervsaktivitet og prissætning

Ifølge Konkurrencerådets rapport fra maj 2016 om offentlige aktiviteter på kommercielle markeder tilkendegav godt en fjerdedel af de adspurgte private virksomheder, som oplevede konkurrence fra offentlige aktører, at de ikke vidste, hvor de skulle henvende sig, hvis de havde mistanke om, at karakteren og rækkevidden af en offentlig aktivitet stred imod den lov, som gav hjemmel til den pågældende aktivitet. Et flertal blandt de adspurgte virksomheder anførte endvidere, at de fandt klage reglerne på såvel det statslige som det kommunale område uigennemsigtige og utilstrækkelige.

Hertil kommer, at erhvervslivet oplever, at der kan være et utilstrækkeligt fokus på området fra myndighederne i de klagesager, der har været rejst i det nuværende system, ligesom der opleves at være lange sagsbehandlingstider.

På denne baggrund er det regeringens opfattelse, at det af hensyn til det private erhvervsliv er nødvendigt, at der etableres en gennemskuelig og effektiv klageadgang vedrørende offentlig erhvervsaktivitet.

2.1.2.2. Den nye klagemyndigheds kompetence

Det er regeringens opfattelse, at det af hensyn til det private erhvervsliv er nødvendigt, at der etableres en særlig klageinstans for offentlig erhvervsaktivitet, som har fokus på at håndhæve regler for offentlig erhvervsaktivitet. En klagemyndighed med den bredest mulige kompetence til at tage stilling til offentlig erhvervsaktivitet vil modvirke offentlig konkurrencevridning og styrke tilliden til, at der er et stærkt organ med de nødvendige kompetencer, der kan påse, at grænserne for offentlig erhvervsaktivitet ikke overskrides.

For så vidt angår statslig erhvervsaktivitet, har regeringen overvejet, om det fortsat bør være ressortministerierne, der kan tage stilling til spørgsmålet om lovligheden samt prissætningen af statslig erhvervsaktivitet. Ressortministeriet kan udstede påbud om, at en statslig aktivitet skal ophøre, hvis der ikke er hjemmel til den.

Det er imidlertid regeringens opfattelse, at en uafhængig klagemyndighed bør have kompetence til at meddele en statslig institution påbud om at ophøre med en given erhvervsaktivitet. Det vil sikre øget gennemsigtighed og et større fokus på håndhævelsen. En uafhængig klagemyndighed kan efter regeringens opfattelse nemmere foretage kritiske vurderinger af institutioner, som henhører under et ministerium end ministeriets eget departement, ligesom en sådan særlig klagemyndighed har et mere målrettet og effektivt fokus på de konkurrencemæssige og konkurrenceretlige aspekter i sagerne, der kan understøtte ensretning af praksis og øget effektivitet.

I forhold til kommunal og regional erhvervsaktivitet har regeringen overvejet, om det fortsat bør være de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder, som skal tage stilling til spørgsmål om lovligheden af kommunale og regionale erhvervsaktiviteter, samt til prissætningen af sådanne aktiviteter. Det bemærkes herved, at en række kommunale og regionale erhvervsaktiviteter hidtil har været reguleret af kommunal- og myndighedsfuldmagtregler, som det har været forbeholdt de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder at tage stilling til og udvikle, blandt andet på grund af tilsynets særlige indsigt i kommunale og regionale forhold.

Det er imidlertid efter regeringens opfattelse af afgørende betydning, at den nye klagemyndighed for offentlig erhvervsaktivitet så vidt muligt får kompetence til at tage stilling til al offentlig erhvervsaktivitet.

Det bemærkes i den forbindelse, at den samtidigt foreslåede lovfæstelse af kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler om erhvervsaktivitet indebærer, at vurderingen af de erhvervsaktiviteter, som er omfattet af forslaget til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed, ikke længere skal ske på grundlag af upræcise og uklare grundsætninger, men derimod på grundlag af de foreslåede mere præcise bestemmelser. Hertil kommer, at der med det samtidigt fremsatte lovforslag om prissætning og klagemyndighed ift. kommunale og regionale erhvervsaktiviteter samt kontrolbud vil blive fastsat nye prissætningsregler for kommunal og regional erhvervsaktivitet.

Det er på denne baggrund regeringens opfattelse, at kompetencen til at behandle sager om kommunal og regional erhvervsaktivitet så vidt muligt skal henlægges til den foreslåede nye klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter.

Der henvises til det samtidigt fremsatte forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed samt lovforslag om prissætning og klagemyndighed i forhold til kommunale og regionale erhvervsaktiviteter.

Den nye klagemyndigheds nærmere beføjelser, forholdet til andre klage- og tilsynsmyndigheder, sammensætning mv. er nærmere beskrevet i afsnit 2.1.3.2. nedenfor.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter

Det er regeringens opfattelse, at det er vigtigt, at virksomheder, der oplever unfair og ulige konkurrence fra offentlige aktører, kan klage til en uafhængig klagemyndighed.

Det foreslås derfor, at der etableres en klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter, som i forhold til behandlingen og afgørelsen af de enkelte sager skal være uafhængig af erhvervsministeren, der således ikke vil have instruktionsbeføjelser i forhold til, om og hvorledes en sag skal behandles eller afgøres.

2.1.3.2. Klagemyndighedens kompetence og forholdet til andre klage- og tilsynsmyndigheder

Det foreslås for det første, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter får kompetence til at behandle sager om offentlige erhvervsaktiviteter, i det omfang klageadgangen til Klagemyndigheden er fastsat ved lov eller i henhold til lov.

For det andet foreslås det, at ministeren for offentlig innovation efter forhandling med vedkommende minister kan fastsætte bestemmelser om, hvilken statslig erhvervsaktivitet der er omfattet af den foreslåede klagemyndigheds kompetence.

Statslig erhvervsaktivitet

I forhold til statslig erhvervsaktivitet indebærer lovforslaget, at den foreslåede klagemyndighed får kompetence til at tage stilling til, om en statslig erhvervsaktivitet, som er optaget på en bekendtgørelse, er lovlig, og om prissætningen i forbindelse hermed er lovlig. Hvis det ikke er tilfældet, kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter udstede påbud om ophør, henholdsvis om fastsættelsen af en lovlig pris, jf. afsnit 2.1.3.6. nedenfor.

Rigsrevisionen er i relation til statslig erhvervsaktivitet ikke en klageinstans, men en tilsynsmyndighed, jf. afsnit 2.1.1.1.2. ovenfor. Lovforslaget berører ikke Rigsrevisionens kompetence til fortsat at revidere regnskaber fra staten, visse offentlige virksomheder samt institutioner og i forbindelse hermed undersøge, om priser er korrekt fastsat.

Lovforslaget berører heller ikke et ressortministeriums almindelige tilsyn med en underordnet myndighed.

En statsinstitution kan på baggrund af eget kontrolbud vælge selv at udføre en opgave som indtægtsdækket virksomhed, jf. Finansministeriets cirkulære 9269 af 31. marts 2016 om udbud af statslige drifts- og anlægsopgaver. Klager over priskalkulation i forbindelse hermed er omfattet af de almindelige regler om administrativ rekurs. Sager vedrørende priskalkulation i forbindelse med statsinstitutioners brug af kontrolbud kan derfor ikke behandles af Klagemyndigheden for offentlige

erhvervsaktiviteter. Det skyldes, at en tildeling af kompetence til Klagemyndigheden ville indebære, at et delelement af udbudsretten blev løsrevet fra det samlede regelkompleks herom.

Kommunal og regional erhvervsaktivitet

I forhold til kommunal og regional erhvervsaktivitet indebærer lovforslaget, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter får kompetence til at afgøre, om en erhvervsvirksomhed omfattet af den samtidigt foreslåede lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed samt prissætningen i forbindelse hermed er lovlig. Hvis det ikke er tilfældet, kan Klagemyndigheden udstede påbud om ophør, jf. afsnit 2.1.3.6. nedenfor.

Omfattet af Klagemyndighedens kompetence er for det første de aktiviteter efter forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed, som efter de hidtil gældende kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler er defineret som kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Det drejer sig om kommuners og regioners produktion til eget brug, salg af biproduktion, udleje og salg af overkapacitet, samt for kommunernes vedkommende tillige varetagelse af accessorisk virksomhed.

De opgaver, som kommuner ud fra et hensyn til almene kommunale interesser har adgang til at varetage eller yde støtte til med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler om kultur, idræt, miljø, sundhed, turisme, trafik, erhvervsudvikling mv., er derimod ikke omfattet af forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed og som følge heraf heller ikke af Klagemyndighedens kompetence. Det gælder uanset, om der er tale om aktiviteter, som private varetager på kommercielle vilkår.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vil ikke få beføjelser i forhold til privatretlige organisationsformer. Men det foreslås, at Klagemyndigheden for det andet vil kunne tage stilling til, om de erhvervsaktiviteter, som varetages i en privatretlig organisationsform, som en kommune eller region er engageret i eller yder støtte til, varetages i overensstemmelse med de betingelser, som gælder efter den samtidigt foreslåede lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Det indebærer, at hvis f.eks. en kommune deltager i en privatretlig organisationsform, som varetager en ulovlig erhvervsaktivitet, har Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter mulighed for at påbyde kommunen at ophøre med at deltage i den privatretlige organisationsform.

For det tredje fremgår det af det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af lov om kommuners styrelse, regionsloven og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktiviteter, klageadgang til klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud), at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter ved lov foreslås tillagt kompetence til at tage stilling til lovligheden af nærmere angivne kommunale eller regionale erhvervsaktiviteter og prissætningen heraf, jf. det særskilte lovforslag herom.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan ikke behandle sager om kommuners og regioners prisfastsættelse i forbindelse med kontrolbud, idet Klagenævnet for Udbud efter § 5 i den gældende bekendtgørelse om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud (bekendtgørelse nr. 607 af 24. juni 2008) er tillagt kompetencen til at behandle sådanne klager.

Lovforslaget berører ikke vedkommende ministers mulighed for at udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. § 63 a i lov om kommunernes styrelsen.

For statslige, kommunale og regionale aktiviteter, som Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter ikke får kompetence til at behandle sager om, vil det fortsat være de gældende klage- og tilsynsmyndigheder, der er kompetente, jf. afsnit 2.1.1.1.

Det indebærer for statslig erhvervsaktivitet og prissætningen i forbindelse hermed, der falder uden for klagemyndighedens kompetence, at det fortsat vil være det pågældende ressortministerium, som er kompetent til at behandle klager herom, om end ressortministeriet ikke er forpligtet til at behandle en klage.

For kommunal og regional erhvervsaktivitet og prissætningen i forbindelse hermed indebærer det, at hvis den pågældende kommunale eller regionale aktivitet ikke er omfattet af det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed eller det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af lov om kommuners styrelse, regionslovens og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktivitet, klageadgang til klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud), vil det fortsat være de kommunale tilsynsmyndigheder – Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet – der har kompetencen til at tage stilling til lovligheden heraf.

Særligt i forhold til statslige, kommunale eller regionale aktiviteter, der kan indebære støtte til fordel for bestemte former for erhvervsaktiviteter, indebærer lovforslaget følgende:

Aktiviteter, der kan indebære støtte til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, er kun ulovlige, hvis de dels direkte eller indirekte har til formål at forvride konkurrencen, dels ikke er lovlige i henhold til offentlig regulering, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 2. Afgørelse af, om en ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering, træffes af vedkommende minister, henholdsvis den pågældende kommunale tilsynsmyndighed, medmindre andet følger af anden lovgivning, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 3.

Hvis anvendelsen af statslige, kommunale eller regionale midler til statslig, kommunal eller regional erhvervsaktivitet er omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter dette lovforslag, vil Klagemyndigheden kunne tage stilling til, om erhvervsaktiviteten er lovlig i henhold til offentlig regulering, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 3.

Såfremt klagemyndigheden vurderer, at den offentlige erhvervsaktivitet er lovlig, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen være afskåret fra at give påbud i medfør af konkurrencelovens § 11 a, stk. 1, jf. stk. 2. Såfremt klagemyndigheden vurderer, at den offentlige erhvervsaktivitet ikke er lovlig, vil klagemyndigheden kunne give påbud herom, samt om at erhvervsaktiviteten skal ophøre. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i denne situation vælge efterfølgende at udstede påbud om tilbagebetaling af ulovlig offentlig støtte, hvis betingelserne herfor i konkurrencelovens § 11 a er opfyldt. Det er samtidig forudsat, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke udsteder påbud om at støtten skal bringes til ophør, idet det allerede vil være følgen af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters påbud.

Såfremt Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vælger ikke at prioritere behandlingen af en klage over offentlig erhvervsaktivitet, er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afskåret fra at træffe afgørelse i medfør af konkurrencelovens § 11 a, jf. afsnit 2.1.3.4. nedenfor.

Hvis der er tale om anvendelse af statslige, kommunale eller regionale midler til aktiviteter, som ikke er omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter dette lovforslag, og anvendelsen samtidig indebærer tildeling af støtte, jf. konkurrencelovens § 11 a, berøres Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence til at udstede påbud om ophør eller tilbagebetaling ikke af lovforslaget, jf. afsnit 2.1.1.1.4.

Hvis f.eks. en kommune yder støtte til en erhvervsaktivitet, som udøves af en forening, vil det efter den foreslåede ordning være klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, der kan vurdere, om erhvervsaktiviteten udøves i overensstemmelse med de betingelser, som gælder efter den samtidigt foreslåede lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed eller efter særlovgivningen. Hvis dette ikke er tilfældet, kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter efter den foreslåede ordning påbyde kommunen at ophøre med at yde støtte til sådanne erhvervsaktiviteter. Samtidig har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mulighed for efterfølgende i medfør af § 11 a i konkurrenceloven at udstede påbud om tilbagebetaling, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Hvis det ikke ligger inden for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence at vurdere lovligheden af en støtte, fordi der f.eks. er tale om støtte med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne om kultur, idræt, miljø, sundhed, turisme, trafik, erhvervsudvikling m.v., kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som i dag udstede påbud om ophør eller tilbagebetaling under forudsætning af, at støtten ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering. I medfør af konkurrencelovens § 11 a, stk. 3, træffes afgørelse af, om kommunalt ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering af den kommunale tilsynsmyndighed, dvs. Ankestyrelsen, og derfor vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i sådanne tilfælde anmode Ankestyrelsen om at træffe afgørelse herom, jf. afsnit 2.1.1.1.4.

I praksis kan der opstå situationer, hvor f.eks. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter modtager en klage over en kommunal aktivitet, som ikke er omfattet af Klagemyndighedens kompetence, men af Ankestyrelsens. I sådanne situationer forudsættes det, at klagen videresendes til den rette myndighed, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2. Det er samtidig forudsat, at hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtager en klage over mulig ulovlig støtte ydet ved hjælp af offentlige midler, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen videresende klagen til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, hvis Klagemyndigheden har kompetencen til at træffe afgørelse om lovligheden. Det er herefter op til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter at beslutte, om klagen skal prioriteres, jf. afsnit 2.1.3.4.

Hvis den offentlige støtte kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union, vil det være EU-Kommissionen, der fortsat er kompetent til at behandle en klage, hvis statsstøtten er omfattet af reglerne herom i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, jf. afsnit 2.1.1.1.5. ovenfor.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1.

2.1.3.3. Klage/egen drift/efter anmodning

Det foreslås, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan behandle sager om offentlige erhvervsaktiviteter og prissætningen herfor på baggrund af en klage. Videre foreslås det, at Klagemyndigheden får mulighed for at tage sager op af egen drift. Endelig foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter – ligesom Ankestyrelsen efter den gældende

lov om kommunerne styrelse – får mulighed for efter anmodning at afgive vejledende udtalelser om lovligheden af en påtænkt kommunal eller regional disposition.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 2, stk. 1 og 2.

2.1.3.4. Prioriteringsadgang

For at sikre en effektiv og hensigtsmæssig anvendelse af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters ressourcer foreslås det, at Klagemyndigheden skal have mulighed for at prioritere mellem indkomne klager. Det indebærer, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vil kunne afvise at behandle klager, som er af mindre betydning henset til formålet med Klagemyndighedens arbejde, herunder at sikre fair og lige konkurrence mellem offentlige og private aktører. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis behandlingen af en sag vil kræve uforholdsmæssigt mange ressourcer set i forhold til effekten af eventuel afgørelse.

Hvad angår Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters mulighed for efter egen drift at tage en sag op til behandling eller efter anmodning at afgive en vejledende udtalelse om en påtænkt kommunal eller regional erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor, foreslås det, at klagemyndigheden også kan foretage en prioritering ud fra en afvejning af det forventede ressourceforbrug sammenholdt med effekten af en eventuel afgørelse eller udtalelse. I forbindelse hermed forudsættes det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter også skal tage hensyn til, at sagsbehandlingstiden for klager, som det er besluttet at tage under behandling, ikke forlænges unødigt.

Hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter beslutter at afvise en klage over en erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed, som er omfattet af Klagemyndighedens kompetence, indebærer dette ikke, at andre klage- og tilsynsmyndigheder som f.eks. Ankestyrelsen eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan behandle den pågældende klage.

For så vidt angår Ankestyrelsen, fremgår det af § 48, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, at Ankestyrelsens tilsyn viger, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag.

For så vidt angår Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, følger det af konkurrencelovens § 11 a, stk. 3, at afgørelse af, om ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering, træffes af vedkommende minister eller den pågældende kommunale tilsynsmyndighed, med mindre andet følger af andet lovgivning. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters adgang til at prioritere indebærer, at klagemyndigheden vil kunne afvise at behandle en sådan klage, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har videresendt til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, jf. afsnit 2.1.3.2. ovenfor. I så fald er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afskåret fra at behandle klagen.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, stk. 3.

2.1.3.5. Prøvelsen

Det foreslås, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan træffe afgørelse om, hvorvidt en offentlig erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed er lovlig i henhold til de gældende regler. Der er således tale om en legalitetsprøvelse.

I forhold til skønsmæssige spørgsmål indebærer Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters legalitetsprøvelse, at Klagemyndigheden ikke kan tage stilling til selve udøvelsen af skønnet, men alene til om den afvejning, der er foretaget, holder sig inden for rammerne af gældende ret. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan heller ikke vurdere hensigtsmæssigheden af en konkret erhvervsaktivitet eller prissætning.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters prøvelsesgrundlag er de skrevne regler om offentlig erhvervsaktivitet og prissætning, som er omfattet af Klagemyndighedens kompetence, men også almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger, der er nært forbundne med en materiel vurdering af de skrevne reglers overholdelse. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vil som følge heraf f.eks. kunne påse overholdelsen af, om almindelige garantiforskrifter for en afgørelses lovlighed så som f.eks. kompetence og habilitet har været overholdt.

Bortset fra sådanne forvaltningsretlige garantiforskrifter for en afgørelses lovlighed, som er nært knyttet til en materiel vurdering af, om en offentlig erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed er lovlig, kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter ikke tage stilling til eventuelle sagsbehandlingsfejl, som måtte være begået af en statsinstitution, statsfinansieret selvejende institution, kommune eller region i forbindelse med udøvelsen af offentlig erhvervsaktivitet.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan heller ikke påse en kommunes eller en regions overholdelse af rent styrelsesretlige regler i forbindelse med en sag om kommunal eller regional erhvervsaktivitet. Det kunne f.eks. være et spørgsmål om, hvorvidt en borgmester har overskredet sin kompetence efter styrelsesretten i forbindelse med kommunens dispositioner.

Hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter i forbindelse med behandlingen af en sag om kommunal eller regional erhvervsaktivitet bliver opmærksom på, at en kommune kan have truffet en beslutning, der kan være i strid med regler, som Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter ikke har kompetence i forhold til, kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter rette henvendelse til Ankestyrelsen, som varetager det almindelige tilsyn med kommunerne i det omfang, der ikke er en anden klagemyndighed, der kan tage stilling til sagen, jf. § 48, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Ankestyrelsen vil derved kunne få lejlighed til at tage stilling til, om der er anledning til at rejse en tilsynssag om det pågældende spørgsmål.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, stk. 1.

2.1.3.6. Reaktionsmuligheder

Hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter finder, at en offentlig erhvervsaktivitet ikke er lovlig, foreslås det, at Klagemyndigheden kan udstede påbud om ophør heraf.

Hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter finder, at prissætningen for en offentlig erhvervsaktivitet ikke er lovlig, foreslås det, at Klagemyndigheden kan udstede påbud om, at den relevante offentlige myndighed – hvis aktiviteten i øvrigt er lovlig – skal fastsætte en lovlig pris i henhold til reglerne herom. Prisen skal således efter forslaget fastsættes af den offentlige myndighed, der ønsker at videreføre erhvervsaktiviteten – og ikke af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter.

Det foreslås videre, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan fastsætte en frist for ophøret af den ulovlige aktivitet, henholdsvis for fastsættelsen af en lovlige pris, samt dokumentation for efterlevelse af Klagemyndighedens afgørelse. Ved Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters fastsættelse af fristen for efterlevelse af påbuddet kan indgå en afvejning af på den ene side et hensyn til, at den ulovlige tilstand skal ophøre så hurtigt som muligt og på den anden side et hensyn til, at den relevante offentlige myndighed kan have indrettet sig efter den pågældende, om end ulovlige, erhvervsaktivitet.

Der er ikke tradition for, at en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution pålægges tvangsbøder for manglende efterlevelse af afgørelser. På samme måde som en minister offentligt skal redegøre for, hvorfor vurderinger fra formandskabet for Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd ikke følges, foreslås det, at den minister, under hvis ressortområde den pågældende erhvervsaktivitet udføres, over for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal redegøre for, hvorfor et udstedt påbud i givet fald ikke er efterkommet. Det foreslås, at redegørelsen kan offentliggøres.

Videre foreslås det udtrykkeligt fastsat, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan anmode de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder, dvs. i første række Ankestyrelsen, om at påse, at vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd efterlever et påbud fra klagemyndigheden. Hvis en kommunalbestyrelse eller et regionsråd undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Ankestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse pålægge de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet tvangsbøder. Hvis en kommune eller en region undlader at efterleve et påbud fra Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, kan Ankestyrelsen således om fornødent følge op med tvangsbøder for at gennemtvinge efterlevelsen. Det er en forudsætning for anvendelsen af tvangsbøder, at Klagemyndighedens afgørelse anviser, hvilken konkret handlepligt kommunen eller regionen pålægges. Det foreslås, at Klagemyndighedens anmodning til de kommunale tilsynsmyndigheder kan offentliggøres.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 3, stk. 2-5.

2.1.3.7. Sagsbehandling

Den foreslåede Klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter er et forvaltningsorgan, der er underlagt officialprincippet. Det indebærer, at Klagemyndigheden har ansvaret for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst, inden der træffes afgørelse i sagen.

Til brug for oplysningen af en sag foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan kræve alle oplysninger og dokumenter, som Klagemyndigheden skønner nødvendige for at kunne udføre de opgaver, som myndigheden foreslås tillagt efter denne lov. Et krav om oplysninger og dokumenter kan rettes mod den statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region, hvis erhvervsaktivitet eller prissætning herfor undersøges. Hvis den pågældende myndighed ikke umiddelbart er i besiddelse af de krævede oplysninger eller dokumenter, foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan pålægge den pågældende at tilvejebringe og eventuelt tillige bearbejde sådanne oplysninger og dokumenter.

Undlader en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution at efterkomme Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters krav om oplysninger og dokumenter, foreslås det, at den minister, under hvis ressortområde den pågældende erhvervsaktivitet udføres, over for

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal redegøre for, hvorfor kravet ikke er efterkommet. Det foreslås, at redegørelsen kan offentliggøres.

Hvis en kommunalbestyrelse eller et regionsråd undlader at efterkomme Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters krav om oplysninger og dokumenter, foreslås det, at Klagemyndigheden kan anmode de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder, dvs. i første række Ankestyrelsen, om i medfør af lov om kommunernes styrelse at påse, at vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd efterlever et påbud fra Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter. Der henvises til bemærkningerne herom i afsnit 2.1.3.6. ovenfor. Det foreslås, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters anmodning til de kommunale tilsynsmyndigheder kan offentliggøres.

Forinden Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter træffer afgørelse om en statsinstitutions eller en statsfinansieret selvejende institutions erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed, foreslås det, at Klagemyndigheden skal indhente en skriftlig udtalelse fra den relevante minister om det retlige grundlag herfor. En væsentlig del af sådanne statslige erhvervsaktiviteter og prissætningen herfor er hjemlet i finansloven, men udføres under forskellige ressortministerier. Det foreslås derfor, at det er den minister, under hvis ressortområde den pågældende aktivitet udføres, der skal afgive en skriftlig udtalelse.

Finder Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, at en sag om en statsinstitutions eller en statsfinansieret selvejende institutions prisfastsættelse er af principiel karakter, skal Klagemyndigheden tillige indhente en skriftlig udtalelse fra Finansministeriet om fortolkningen af det retlige grundlag vedrørende prisfastsættelsen. Finansministeriet er ressortministerium for reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Formålet med forslaget er, at også Finansministeriet bliver hørt om fortolkningen af disse regler, når fortolkningen er af principiel karakter.

Vedrører en sag en kommunes eller en regions erhvervsaktivitet eller prissætning, foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal indhente en skriftlig udtalelse fra den minister, under hvis ressortområde hjemlen til at udføre den pågældende erhvervsaktivitet hører.

Formålet med forslagene om, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal indhente en skriftlig udtalelse fra en ressortminister, hvad enten parten er en statsinstitution, en statsfinansieret selvejende institution, en kommune eller en region, er at sikre, at ressortministeren får mulighed for at udtale sig om det retlige grundlag for en erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor. Samtidig giver høringen det enkelte ressortministerium en mulighed for at følge med i praksis på området samt for løbende at forholde sig til, om lovgivningen er udformet i overensstemmelse med de politiske ønsker herom.

Hvis der ikke afgives en skriftlig udtalelse, foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan afgøre sagen på det foreliggende grundlag. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal dog altid foretage en partshøring, forinden der træffes afgørelse. I den forbindelse foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal partshøre over et udkast til afgørelse, der indeholder såvel sagens faktiske som retlige omstændigheder. Høringsfristen foreslås som udgangspunkt at være fire uger, der dog efter anmodning vil kunne forlænges. Det bemærkes i den forbindelse, at det i forhold til kommuner og regioner kan være relevant at tage højde for de tidsmæssige rammer for at behandle sagen på et møde i kommunalbestyrelsen, henholdsvis regionsrådet. Herudover forudsættes de nærmere regler for en

sags forberedelse indeholdt i den forretningsorden, som det foreslås, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan udstede.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§-4-6.

2.1.3.8. Klagemyndighedens sammensætning og sekretariat

Det foreslås, at erhvervsministeren nedsætter Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, der skal bestå af fem medlemmer, hvoraf formanden for Klagemyndigheden skal være en landsdommer, to skal have juridisk sagkundskab, og to skal have økonomisk sagkundskab. Endvidere foreslås det, at erhvervsministeren udpeger op til fire faste suppleanter for medlemmerne af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter. Såvel medlemmerne af Klagemyndigheden som suppleanterne foreslås udpeget for en periode på fire år ad gangen med mulighed for genudpegning.

Det foreslås, at Nævnenes Hus i Viborg varetager sekretariatsfunktionen for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter. Nævnenes Hus sekretariatsbetjener en lang række uafhængige nævn, herunder Klagenævnet for Udbud, der har visse lighedstræk med Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, idet Klagenævnet for Udbud træffer afgørelse i klagesager, hvor der ikke tidligere er truffet en afgørelse.

Som anført i afsnit 2.1.3.1. ovenfor, er det efter Erhvervsministeriets opfattelse væsentligt, at den foreslåede Klagemyndighed for offentlige erhvervsaktiviteter er en uafhængig myndighed. Det foreslås derfor udtrykkeligt fastsat, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter i forhold til behandlingen og afgørelsen af de enkelte sager ikke er undergivet erhvervsministerens instruktioner. Erhvervsministeren vil således ikke have instruktionsbeføjelser i forhold til, om og hvorledes en sag skal behandles eller afgøres.

Visse overordnede regler for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters sagsbehandling bør fastsættes i loven. Det foreslås fastsat i loven, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter er beslutningsdygtig, når der ved behandlingen af en sag medvirker mindst ét medlem med juridisk sagkundskab, ét medlem med økonomisk sagkundskab samt formanden. Det foreslås videre, at Klagemyndigheden træffer afgørelser ved almindeligt stemmeflertal, og at formandens stemme ved stemmelighed er udslagsgivende.

Endelig foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter fastsætter sin egen forretningsorden, hvori der bl.a. kan fastsættes nærmere regler om Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters sagsbehandling.

Det foreslås, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter har det overordnede ansvar for administrationen af loven og regler udstedt i medfør heraf. For at sikre en hurtig og effektiv sagsbehandling foreslås det, at loven åbner mulighed for, at formanden for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter og Nævnenes Hus kan træffe afgørelser på Klagemyndighedens vegne i det omfang, det er fastsat i klagemyndighedens forretningsorden.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 7-9.

2.1.3.9. Anke

Det foreslås, at afgørelser truffet efter loven kan påklages til Konkurrenceankenævnet af den, som afgørelsen retter sig til, eller som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Konkurrenceankenævnets behandling af klager over afgørelser truffet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter eller Nævnenes Hus foreslås at skulle ske efter de regler, der i konkurrenceloven og forskrifter udstedt i medfør heraf er fastsat for Konkurrenceankenævnets virksomhed.

Hvis en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution undlader at efterkomme en afgørelse, som er stadfæstet af Konkurrenceankenævnet, foreslås det, at den minister, under hvis ressortområde den pågældende erhvervsaktivitet udføres, over for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal redegøre for, hvorfor afgørelsen ikke er efterkommet. Det foreslås, at redegørelsen kan offentliggøres.

Hvis det er en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, som undlader at efterkomme en afgørelse, som Konkurrenceankenævnet har stadfæstet, foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan anmode de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder, dvs. i første række Ankestyrelsen, om i medfør af lov om kommunernes styrelse at påse, at vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd efterlever en afgørelse. Der henvises til bemærkningerne herom i afsnit 2.1.3.6. ovenfor. Det foreslås, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters anmodning kan offentliggøres.

I medfør af konkurrenceloven har Erhvervsministeriet allerede fastsat regler for Konkurrenceankenævnets virksomhed. Det foreslås derfor, at disse regler også skal finde anvendelse ved Konkurrenceankenævnets behandling af klager over afgørelser truffet efter denne lov.

Da det foreslås, jf. afsnit 2.1.3.8., at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter er uafhængige af erhvervsministeren, foreslås det i konsekvens heraf, at afgørelser truffet efter loven kun kan indbringes for Konkurrenceankenævnet. Ankefristen til Konkurrenceankenævnet foreslås at være fire uger. Konkurrenceankenævnets afgørelser kan indbringes for domstolene, og fristen herfor er otte uger. Hvis Konkurrenceankenævnets afgørelse ikke indbringes for domstolene, foreslås det, at ankenævnets afgørelse er endelig.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 10-11.

2.1.3.10. Offentlighed

Det må anses for at være af generel interesse for bl.a. virksomheder, statsinstitutioner, statsfinansierede selvejende institutioner, kommuner og regioner at få kendskab til praksis efter denne lov. Det foreslås derfor, at Nævnenes Hus som sekretariat for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan offentliggøre afgørelser mv. Offentliggørelse af praksis efter loven kan også bidrage til, at virksomheder kan sættes i stand til at rejse erstatningskrav over for statsinstitutioner mv., der har foretaget en ulovlig erhvervsaktivitet eller en ulovlig prissætning. Herudover kan offentliggørelse af f.eks. beslutninger om at afvise en klage bidrage til indsigt i Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters forvaltning af dens ressourcer. Endelig kan offentliggørelse give indsigt i, om loven overholdes af en statsinstitution mv.

På denne baggrund foreslås det, at afgørelser truffet efter loven kan offentliggøres, hvad enten de er truffet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, af formanden for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter eller af Nævnenes Hus på klagemyndighedens vegne. Det foreslås, at også vejledende udtalelser om en påtænkt kommunal eller regional erhvervsaktivitet kan offentliggøres. Beslutninger om at afvise en klage, indstille sagsbehandlingen eller at afvise en anmodning om en vejledende udtalelse foreslås ligeledes at kunne offentliggøres.

Endvidere foreslås det, at der kan ske offentliggørelse af en ressortministers redegørelse om en statsinstitutions eller en statsfinansieret selvejende institutions manglende efterlevelse af afgørelser eller krav om oplysninger eller dokumenter samt Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters anmodning til de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder om at påse overholdelsen af afgørelser eller krav om oplysninger eller dokumenter.

Herudover foreslås det, at der kan ske offentliggørelse af Konkurrenceankenævnets kendelser samt af domme i retssager, der involverer anvendelsen af denne lov.

Endelig foreslås det – og på linje med, hvad andre offentlige myndigheder kan offentliggøre – at der kan ske offentliggørelse af oplysninger og redegørelser om Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters virksomhed.

Det foreslås, at det er Nævnenes Hus, som står for offentliggørelsen af de pågældende afgørelser mv.

Der henvises til bestemmelsen i lovforslagets § 12.

2.1.3.11. Ikrafttræden, overgangsbestemmelse mv.

For at give mulighed for at få etableret de institutionelle rammer for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter foreslås det, at lovforslaget først træder i kraft den [...]2019.

Det fastslås endvidere, at loven først finder anvendelse på offentlige erhvervsaktiviteter og prissætningen heraf, der udøves efter lovens ikrafttræden. Videre foreslås det, at verserende klagesager over lovligheden af statslig, kommunal og regional erhvervsaktivitet samt prissætningen heraf, som er udøvet før lovens ikrafttræden, færdigbehandles af de gældende klage- eller tilsynsmyndigheder efter de gældende regler. Endelig foreslås det, at klager efter lovens ikrafttræden over lovligheden af offentlig erhvervsaktivitet og prissætningen i forbindelse hermed, som er udøvet inden lovens ikrafttræden, ligeledes behandles af de gældende klage- eller tilsynsmyndigheder.

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Der henvises til bestemmelserne i lovforslagets §§ 13-15.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer en udgift på 7,5 mio. kr. årligt fra Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters idriftsættelse og frem.

Med lovforslaget oprettes en ny uafhængig klagemyndighed for offentlig erhvervsaktivitet i Nævnenes Hus i Viborg. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter bliver – i tillæg til eksisterende håndhævelsesmyndigheder på området – specialiseret i klagebehandling over offentlig erhvervsaktivitet og prissætningen herfor.

Overførsel af sagsbehandlingsopgaver til Nævnenes Hus vil ikke medføre behov for nyudvikling af it-understøttelse i Nævnenes Hus. Sagsbehandlingen vil kunne foregå i de eksisterende systemer, herunder Nævnenes Hus' fælles ESDH og klageportal. Der vil i forbindelse med etableringen af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter være behov for opbygning af faglige kompetencer hos medarbejderne beskæftiget i Klagemyndigheden.

Lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning; det bemærkes, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters behandling af flertallet af sagerne vil kræve anlæggelsen af et fagligt skøn.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vil have positive administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det skyldes, at lovforslaget vil indebære en styrkelse af klageadgangen i forhold til offentlig erhvervsvirksomhed, hvilket vil gøre det mindre byrdefuldt for erhvervslivet at klage.

Principperne for agil erhvervsrettet regulering har været overvejet ved udarbejdelsen af lovforslaget, men principperne vurderes ikke at være relevante for lovforslaget.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [11. marts til den 8. april 2019] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademikerne, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Amager Ressourcecenter, CEPOS, Copenhagen Business School, BDO Kommunernes Revision A/S, Dansk Affaldsforening, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk Iværksætter Forening, Dansk Metal, Danske Advokater, Danske Beredskaber, Danske Havne, Danske Regioner, Danske Rederier, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DESA Dansk Erhvervs sammenslutning, Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere, Det Økonomiske Råds Sekretariat, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Fagbevægelsens

Hovedorganisation, Finans Danmark, Finansforbundet, Forbrugerrådet TÆNK, Forbrugerombudsmanden, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring & Pension, FSR – Danske Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Grakom, HORESTA, Ingeniørforeningen i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Investering Danmark, IT- Branchen, ISOBRO, KL, Kommunernes Lønningsnævn, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Universitet Institut for Statskundskab, Landbrug & Fødevarer, Landbrugets Rådgivningscenter, Landscentret, Liberale Erhvervs Råd, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Sammenslutningen af Landsbrugets Arbejdsgiverforeninger, SMVdanmark, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Syddansk Universitet, Team Effektiv Regulering, Aalborg Universitet, Aarhus BSS, Aarhus Universitet, Institut for Statskundskab

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”Ingen”)	Negative konsekvenser/merudgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”ingen”)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		Lovforslaget indeholder udgifter for staten på samlet 7,5 mio. kr. årligt fra klagemyndighedens idriftsættelse.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Overførsel af sagsbehandlingsopgaver til Nævnenes Hus vil ikke medføre behov for nyudvikling af it-understøttelse i Nævnenes Hus. Sagsbehandlingen vil kunne foregå i de eksisterende systemer, herunder Nævnenes Hus’ fælles ESDH og klageportal.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vil indebære en styrkelse af klageadgangen i forhold til offentlig erhvervsvirksomhed, hvilket vil gøre det mindre byrdefuldt for erhvervslivet at klage.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

For så vidt angår gældende klage- og tilsynsmyndigheder, henvises til afsnit 2.1.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Med *stk. 1* foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter får kompetence til at behandle sager om offentlige erhvervsaktiviteter, i det omfang klageadgangen til Klagemyndigheden er fastsat ved lov eller i henhold til lov.

Med den foreslåede bestemmelse etableres en særlig klageinstans for offentlig erhvervsaktivitet, som skal påse overholdelsen af reglerne for offentlig erhvervsaktivitet. Klagemyndighed har alene kompetence til at behandle sager om offentlige erhvervsaktiviteter, hvis kompetencen er fastsat ved lov eller i henhold til lov.

Med *stk. 2* foreslås det, at ministeren for offentlig innovation efter forhandling med vedkommende minister kan fastsætte bestemmelser om, hvilken statslig erhvervsaktivitet, der er omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter *stk. 1*.

Den løbende udvikling i den statslige opgavevaretagelse gør det hensigtsmæssigt, at den nævnte fastsættelse foretages administrativt og konkret. Med bestemmelsen lægges der derfor op til en løbende, administrativ stillingtagen til, hvilken statslig erhvervsaktivitet, der bør omfattes af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence. Det forudsættes, at bekendtgørelsen vil indeholde en udtømmende opregning af, hvilken statslig erhvervsvirksomhed, der vil være omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence.

Ved *erhvervsaktivitet* skal efter bestemmelsens *stk. 2* forstås aktiviteter på kommercielle markeder, det vil sige aktiviteter, der kan siges at være i konkurrence med eksisterende eller potentielle private

udbydere. Afgørende for, om der efter bestemmelsen er tale om en erhvervsaktivitet, er ikke, om aktivitetens formål er at opnå fortjeneste, eller om der i øvrigt ved aktiviteten kan opnås fortjeneste. Omfattet af begrebet kan være serviceydelser, handel, håndværk, industri, udlejningsvirksomhed, finansiel virksomhed m.v.

At erhvervsaktiviteten er statslig, indebærer efter den foreslåede bestemmelse, at den udføres af statslige myndigheder eller af selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov.

Virksomhed udført af statens selskaber skal ikke betragtes som statslig erhvervsaktivitet i bestemmelsens forstand.

Klageordningen vil ikke omfatte statslig virksomhed, der ifølge eller i henhold til lov eller anden gyldig anordning er en forpligtelse til at udføre.

Statslig virksomhed, som udspringer af internationale forpligtelser, skal ikke betragtes som erhvervsvirksomhed efter den foreslåede bestemmelse.

Statslig erhvervsaktivitet, som udføres som indtægtsdækket virksomhed og dermed opføres under underkontonummer 90 på finansloven, vil som udgangspunkt blive optaget på bekendtgørelsen efter stk. 2. Det forudsættes at dette sker ved en bestemmelse, der henviser til finanslovens kontering. Det vil være muligt på bekendtgørelsen konkret at gøre undtagelser fra dette udgangspunkt.

De statslige regler om prisfastsættelse fremgår af Budgetvejledningen. Budgetvejledningens regler udgør en præcisering af forudsætninger om anvendelse af bevillinger ved vedtagelsen af finansloven.

Det fremgår af Budgetvejledningen, at priser som udgangspunkt skal fastsættes således, at der ikke sker konkurrenceforvridning over for private eller offentlige konkurrenter.

Befinder virksomheden sig i en monopollignende situation, udgør den pris, der sikrer dækning af omkostningerne, samtidig et maksimum for prisfastsættelsen, når afsætningen sker i Danmark.

Der kan gøres undtagelse herfra i særlige tilfælde. Det gælder områder, hvor en fuldt dækkende prisfastsættelse ville hindre formålet med ydelsen, og hvor f.eks. sociale, miljømæssige eller lignende hensyn konkret tilsiger en lavere omkostningsdækning.

Statslig erhvervsaktivitet, der på denne baggrund er omfattet af en undtagelse til de almindelige regler om prisfastsættelse, vil ikke blive optaget på bekendtgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse berører ikke Rigsrevisionens kompetence til fortsat at revidere regnskaber fra staten, visse offentlige virksomheder samt institutioner og i forbindelse hermed undersøge, om priser er korrekt fastsat. Den foreslåede bestemmelse berører heller ikke et ressortministeriums almindelige tilsyn med en underordnet myndighed, jf. afsnit 2.1.3.2. i de almindelige bemærkninger.

I relation til *kommunal og regional erhvervsaktivitet* indebærer de foreslåede bestemmelser, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter for det første foreslås tillagt kompetence til at

behandle sager, der er omfattet af den samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Efter det pågældende lovforslaget omfatter Klagemyndighedens kompetence de aktiviteter, som efter de hidtil gældende kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler er defineret som kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Det drejer sig om kommuners og regioners produktion til eget brug, salg af biproduktion, udleje og salg af overkapacitet, samt for kommunernes vedkommende tillige varetagelse af accessorisk virksomhed.

Efter det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed foreslås Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter for det andet tillagt kompetence til at kunne tage stilling til, om de erhvervsaktiviteter, som varetages i en privatretlig organisationsform, som en kommune eller region er engageret i eller yder støtte til, varetages i overensstemmelse med de betingelser, som gælder efter den foreslåede lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed.

De opgaver, som kommuner ud fra et hensyn til almene kommunale interesser har adgang til at varetage eller yde støtte til med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler om kultur, idræt, miljø, sundhed, turisme, trafik, erhvervsudvikling mv., er derimod ikke omfattet af forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed og som følge heraf heller ikke af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence. Det gælder uanset, om der er tale om aktiviteter, som private varetager på kommercielle vilkår.

For det tredje indebærer det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af lov om kommuners styrelse, regionsloven og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktiviteter, klageadgang til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud), at klagemyndigheden foreslås tillagt kompetence til at tage stilling til lovligheden af nærmere angivne kommunale eller regionale erhvervsaktiviteter og prissætningen heraf, jf. det særskilte lovforslag herom.

Lovforslaget berører ikke vedkommende ministers mulighed for at udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. § 63 a i lov om kommunernes styrelsen.

For statslige, kommunale og regionale aktiviteter, som Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter ikke får kompetence til at behandle sager om, vil det fortsat være de gældende klage- og tilsynsmyndigheder, der er kompetente, jf. afsnit 2.1.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Det indebærer for statslig erhvervsaktivitet og prissætningen i forbindelse hermed, at det fortsat vil være det pågældende ressortministerium, som er kompetent til at behandle klager herom, om end ressortministeriet ikke er forpligtet til at behandle en klage.

For kommunal og regional erhvervsaktivitet og prissætningen i forbindelse hermed indebærer det, at hvis den pågældende kommunale eller regionale aktivitet ikke er omfattet af det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed eller det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af lov om kommuners styrelse, regionslovens og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktivitet, klageadgang til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud), vil det fortsat være de kommunale tilsynsmyndigheder – Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet – der har kompetencen til at tage stilling til lovligheden heraf.

Særligt i forhold til statslige, kommunale eller regionale aktiviteter, der kan indebære støtte til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, indebærer lovforslaget følgende:

Aktiviteter, der kan indebære støtte til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, er kun ulovlige, hvis de dels direkte eller indirekte har til formål at forvråde konkurrencen, dels ikke er lovlige i henhold til offentlig regulering, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 2. Afgørelse af, om en ydet støtte er lovlige i henhold til offentlig regulering, træffes af vedkommende minister, henholdsvis den pågældende kommunale tilsynsmyndighed, medmindre andet følger af anden lovgivning, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 3.

Hvis anvendelsen af statslige, kommunale eller regionale midler til statslig, kommunal eller regional erhvervsaktivitet er omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter dette lovforslag, vil Klagemyndigheden kunne tage stilling til, om erhvervsaktiviteten er lovlige i henhold til offentlig regulering, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 3.

Såfremt Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vurderer, at den offentlige erhvervsaktivitet er lovlige, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen være afskåret fra at give påbud i medfør af konkurrencelovens § 11 a, stk. 1, jf. stk. 2. Såfremt Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vurderer, at den offentlige erhvervsaktivitet ikke er lovlige, vil Klagemyndigheden kunne give påbud herom. Derudover kan Klagemyndigheden give påbud om, at erhvervsaktiviteten skal ophøre. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i denne situation vælge efterfølgende at udstede påbud om tilbagebetaling af ulovlig offentlig støtte, hvis betingelserne herfor i konkurrencelovens § 11 a er opfyldt. Det er samtidig forudsat, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke udsteder påbud om, at støtten skal bringes til ophør, idet det allerede vil være følgen af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters påbud.

Såfremt Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter træffer afgørelse om ikke at behandle en klage over offentlig erhvervsaktivitet, er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afskåret fra at træffe afgørelse i medfør af konkurrencelovens § 11 a.

Hvis der er tale om anvendelse af statslige, kommunale eller regionale midler til aktiviteter, som ikke er omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter dette lovforslag, og anvendelsen samtidig indebærer tildeling af støtte, jf. konkurrencelovens § 11 a, berøres Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence til at udstede påbud om ophør eller tilbagebetaling ikke af lovforslaget, jf. afsnit 2.1.1.1.4. i de almindelige bemærkninger.

Hvis f.eks. en kommune yder støtte til en erhvervsaktivitet, som udøves af en forening, vil det efter den foreslåede ordning være Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, der kan vurdere, om erhvervsaktiviteten udøves i overensstemmelse med de betingelser, som gælder efter den samtidigt foreslåede lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed eller efter særlovgivningen. Hvis dette ikke er tilfældet, kan Klagemyndigheden efter den foreslåede ordning påbyde kommunen at ophøre med at yde støtte til sådanne erhvervsaktiviteter. Samtidig har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mulighed for efterfølgende i medfør af § 11 a i konkurrenceloven at udstede påbud om tilbagebetaling, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Hvis det ligger udenfor Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence at vurdere lovligheden af en støtte, fordi der f.eks. er tale om støtte med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne om kultur, idræt, miljø, sundhed, turisme, trafik, erhvervsudvikling

m.v., kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som i dag udstede påbud om ophør eller tilbagebetaling under forudsætning af, at støtten ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering. I medfør af konkurrencelovens § 11 a, stk. 3, træffes afgørelse om, hvorvidt kommunalt ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering af den kommunale tilsynsmyndighed, dvs. Ankestyrelsen, og derfor vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i sådanne tilfælde anmode Ankestyrelsen om at træffe afgørelse herom.

I praksis kan der opstå situationer, hvor f.eks. Klagemyndigheden modtager en klage over en kommunal aktivitet, som ikke er omfattet, at Klagemyndighedens kompetence, men af Ankestyrelsens. I sådanne situationer forudsættes det, at klagen videresendes til den rette myndighed, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2. Det er samtidig forudsat, at hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtager en klage over mulig ulovlig støtte ydet ved hjælp af offentlige midler, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen videresende klagen til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, hvis Klagemyndigheden har kompetencen til at træffe afgørelse om lovligheden. Det er herefter op til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter at beslutte, om klagen skal prioriteres.

Hvis den offentlige støtte kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union, vil det være EU-Kommissionen, der fortsat er kompetent til at behandle en klage, hvis statsstøtten er omfattet af reglerne herom i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, jf. afsnit 2.1.1.1.5. i de almindelige bemærkninger. Hvis en sag indeholder elementer, som kan være omfattet af reglerne om statsstøtte i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, kan klagemyndigheden rette henvendelse til Erhvervsministeriets statsstøttesekretariat for at indhente rådgivning og vurdering af, hvorvidt støtten skulle have været anmeldt til EU-Kommissionen eller f.eks. vil kunne tildeles foreneligt med reglerne i en statsstøttegruppefritagelse.

Såfremt klagemyndigheden modtager en klage over lovligheden af en offentlig aktivitet, herunder en erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor, som ikke er omfattet af klagemyndighedens kompetence, skal klagemyndigheden i overensstemmelse med forvaltningslovens § 7, stk. 2, videresende klagen til den myndighed, der er kompetent til at behandle klagen.

Til § 2

For så vidt angår gældende ret, henvises til afsnit 2.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Efter *stk. 1, 1. pkt.*, foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan behandle en sag på baggrund af en klage. Klagemyndigheden har dog ikke pligt til at behandle en klage, jf. ”kan” og bemærkningerne nedenfor til stk. 3.

Enhver kan klage til klagemyndigheden. Det afgørende er, at klagen vedrører en statslig, kommunal eller regional erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor, som er omfattet af klagemyndighedens kompetence, jf. lovforslagets § 1. Der opstilles ikke formkrav til klagen; klager kan indgives både fysisk og elektronisk.

Udgangspunktet efter lovforslaget er, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter behandler sager på baggrund af klager. Der kan dog være behov for, at klagemyndigheden også kan tage en sag op til behandling af egen drift. Hvis Klagemyndigheden på baggrund af en klage f.eks. har fastslået, at en given erhvervsaktivitet i én kommune ikke er lovlig, bør Klagemyndigheden

have mulighed for at beslutte, om den af egen drift skal vælge at indlede en sag om samme erhvervsaktivitet i en anden kommune, som Klagemyndigheden er bekendt med. Det kan også være, at Klagemyndigheden på anden vis – f.eks. via presseomtale – bliver opmærksom på en mulig ulovlig offentlig erhvervsaktivitet, som Klagemyndigheden vurderer skal prioriteres.

Efter *stk. 1, 2. pkt.*, foreslås det derfor, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan tage en sag op af egen drift. For Klagemyndighedens prioritering af sager, der kan tages op af egen drift, henvises til *stk. 3* og bemærkningerne hertil.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter efter anmodning fra en kommune eller en region afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt kommunal eller regional disposition, der vedrører erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor omfattet af lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Dette svarer til Ankestyrelsens mulighed for efter § 50 i lov om kommunernes styrelse at kunne afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt kommunal eller regional disposition. Det er en betingelse for, at Klagemyndigheden kan afgive en vejledende udtalelse, at der er tale om en disposition, som kan identificeres som værende kommunal eller regional, og at den samtidig er tilstrækkelig konkretiseret til, at der er grundlag for vejledning. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan kun afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor – ikke om hensigtsmæssigheden heraf.

Da udtalelsen vedrører en ”påtænkt” kommunal eller regional erhvervsaktivitet, er der tale om en forudgående vejledende udtalelse. Udtalelsen afgives på baggrund af de oplysninger, som en kommune eller en region forsyner Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter med. Skulle det efterfølgende vise sig f.eks. ved en klage over erhvervsaktiviteten eller prissætningen herfor, at Klagemyndigheden ikke havde modtaget fyldestgørende oplysninger, eller at aktiviteten eller prissætningen er udøvet eller foretaget på en anden måde end forudsat, er Klagemyndigheden ikke bundet af den vejledende udtalelse.

Da der med en vejledende udtalelse ikke er tale om en afgørelse, kan udtalelsen ikke påklages til Konkurrenceankenævnet efter lovforslagets § 10.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter er efter den foreslåede bestemmelse ikke forpligtet til at afgive en vejledende udtalelse, jf. ”kan” og bemærkningerne til *stk. 3*.

Med *stk. 3* foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter får kompetence til at beslutte, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge en klage, træffe afgørelse eller afgive en vejledende udtalelse.

I relation til klager indebærer forslaget, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter ikke har pligt til at behandle enhver klage. Klagemyndigheden skal således kunne prioritere mellem indkomne klager for at sikre en effektiv og hensigtsmæssig anvendelse af myndighedens ressourcer. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vil kunne afvise at behandle klager, som er af mindre betydning henset til formålet med Klagemyndighedens arbejde, herunder at sikre fair og lige konkurrence mellem offentlige og private aktører. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis behandlingen af en sag vil kræve uforholdsmæssigt mange ressourcer set i forhold til effekten af eventuel afgørelse.

Hvad angår Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter s mulighed for efter egen drift at tage en sag op til behandling eller efter anmodning at afgive en vejledende udtalelse om en påtænkt kommunal eller regional erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor, foreslås det, at Klagemyndigheden også kan foretage en prioritering ud fra en afvejning af det forventede ressourceforbrug sammenholdt med effekten af en eventuel afgørelse eller udtalelse. I forbindelse hermed forudsættes det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter også skal tage hensyn til, at sagsbehandlingstiden for klager, som det er besluttet at tage under behandling, ikke forlænges unødigt.

Hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter finder, at der ikke er tilstrækkelig anledning til at undersøge en klage, indebærer det en afvisning af klagen. Heri ligger også, at Klagemyndigheden kan afvise at behandle alle de klagepunkter, som en klager har rejst, og blot behandle nogle af dem. Efter den foreslåede bestemmelse kan Klagemyndigheden på et hvilket som helst tidspunkt i sagsbehandlingen afvise en klage. Hvis en klage ikke er omfattet af klagemyndighedens kompetence, jf. § 1, skal Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter videresende klagen til rette myndighed, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2.

Hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter beslutter at afvise en klage over en erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed, som er omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence, indebærer dette ikke, at andre klage- og tilsynsmyndigheder som f.eks. Ankestyrelsen eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan behandle den pågældende klage.

For så vidt angår Ankestyrelsen, fremgår det således af § 48, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, at Ankestyrelsens tilsyn viger, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag.

For så vidt angår Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, fremgår det af konkurrenceloven, at aktiviteter, der kan indebære offentlig støtte til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, kun er ulovlige, hvis de dels direkte eller indirekte har til formål at forvride konkurrencen, dels ikke er lovlige i henhold til offentlig regulering, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 2. Afgørelse af, om en ydet støtte er lovlige i henhold til offentlig regulering, træffes af vedkommende minister, henholdsvis den pågældende kommunale tilsynsmyndighed, medmindre andet følger af anden lovgivning, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 3.

Hvis anvendelsen af statslige, kommunale eller regionale midler til statslig, kommunal eller regional erhvervsaktivitet er omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter dette lovforslag, vil Klagemyndigheden kunne tage stilling til, om erhvervsaktiviteten er lovlige i henhold til offentlig regulering, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 3, og i øvrigt de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.3.2. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan vælge ikke at prioritere behandlingen af en sådan klage over offentlig erhvervsaktivitet, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har videresendt til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, jf. afsnit 2.1.3.2. I givet fald er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afskåret fra at træffe afgørelse i medfør af konkurrencelovens § 11 a, jf. afsnit 2.1.3.4.

Til § 3

For så vidt angår gældende ret, henvises til afsnit 2.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Efter *stk. 1* foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan træffe afgørelse om, hvorvidt en offentlig erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse med en offentlig erhvervsaktivitet er lovlig.

I lovlighedsvurderingen indgår, om der er hjemmel til den pågældende aktivitet, og om prissætningen er sket i overensstemmelse med de gældende regler herfor. Vurderingen kan vedrøre såvel en ophørt som en igangværende aktivitet henholdsvis prissætning, når blot aktiviteten er udøvet eller prisen fastsat efter lovens ikrafttræden, jf. herved lovforslagets § 14. Vurderingen af, om en given erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed er lovlig, er en legalitetsprøvelse.

I forhold til skønsmæssige spørgsmål indebærer Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters legalitetsprøvelse, at Klagemyndigheden ikke kan tage stilling til selve udøvelsen af skønnet, men alene til om den afvejning, der er foretaget, holder sig inden for rammerne af gældende ret. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan heller ikke vurdere hensigtsmæssigheden af en konkret erhvervsaktivitet eller prissætning.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters prøvelsesgrundlag er de skrevne regler om offentlig erhvervsaktivitet og prissætning, som er omfattet af Klagemyndighedens kompetence, men også almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger, der er nært forbundne med en materiel vurdering af de skrevne reglers overholdelse. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter vil som følge heraf f.eks. kunne påse overholdelsen af, om almindelige garantiforskrifter for en afgørelses lovlighed så som f.eks. kompetence og habilitet har været overholdt.

Bortset fra sådanne forvaltningsretlige garantiforskrifter for en afgørelses lovlighed, som er nært knyttet til en materiel vurdering af, om en offentlig erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed er lovlig, kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter ikke tage stilling til eventuelle sagsbehandlingsfejl, som måtte være begået af en statsinstitution, statsfinansieret selvejende institution, kommune eller region i forbindelse med udøvelsen af offentlig erhvervsaktivitet.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan heller ikke påse en kommunes eller en regions overholdelse af rent styrelsesretlige regler i forbindelse med en sag om kommunal eller regional erhvervsaktivitet. Det kunne f.eks. være et spørgsmål om, hvorvidt en borgmester har overskredet sin kompetence efter styrelsesretten i forbindelse med kommunens dispositioner.

Hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter i forbindelse med behandlingen af en sag om kommunal eller regional erhvervsaktivitet bliver opmærksom på, at en kommune kan have truffet en beslutning, der kan være i strid med regler, som Klagemyndigheden ikke har kompetence i forhold til, kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter rette henvendelse til Ankestyrelsen, som varetager det almindelige tilsyn med kommunerne i det omfang, der ikke er en anden klagemyndighed, der kan tage stilling til sagen, jf. § 48, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Ankestyrelsen vil derved kunne få lejlighed til at tage stilling til, om der er anledning til at rejse en tilsynssag om det pågældende spørgsmål.

Finder Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, at en konkret erhvervsaktivitet ikke er lovlig, foreslås det, at Klagemyndigheden efter *stk. 2, 1. pkt.*, kan udstede påbud til den pågældende statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region om at ophøre med erhvervsaktiviteten. Der er ikke pligt til at udstede et påbud, jf. ”kan”. Hvis den ulovlige aktivitet eller prissætning således er ophørt på afgørelsestidspunktet, er der alene grundlag for en konstaterende afgørelse efter *stk. 1*. I det omfang en ulovlig og ophørt prissætning kan have indebåret konkurrenceforvridende offentlig støtte til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, vil der være anledning for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter til at videresende sagen til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på en vurdering af, om der efter konkurrencelovens § 11 a skal udstedes et påbud om tilbagebetaling.

Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan fastsætte en frist for ophøret af den ulovlige aktivitet samt kræve dokumentation for efterlevelse af påbuddet. Ved Klagemyndighedens fastsættelse af fristen for efterlevelse af påbuddet kan indgå en afvejning af på den ene side et hensyn til, at den ulovlige tilstand skal ophøre så hurtigt som muligt og på den anden side et hensyn til, at den pågældende myndighed kan have indrettet sig efter den pågældende, om end ulovlige, erhvervsaktivitet, herunder ved indgåelse af aftaleretlige forpligtelser over for tredjepart. I Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters påbud om ophør kan tillige indgå et påbud om fremsendelse af dokumentation for efterlevelse af påbuddet. Fristen for efterlevelse af dette påbud vedrørende dokumentation kan være, men behøver ikke at være, den samme som fristen for at bringe den ulovlige erhvervsaktivitet til ophør.

Er det Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters vurdering, at prissætningen for en offentlig erhvervsaktivitet ikke er lovlig, foreslås det, at Klagemyndigheden efter *stk. 3, 1. pkt.*, kan udstede et påbud til den pågældende statsinstitution, statsfinansierede selvejende institution, kommune eller region om at fastsætte en lovlig pris. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters påbud skal ikke angive, hvilken anden pris der skal fastsættes, men kun, at den pågældende myndighed skal fastsætte en lovlig pris i henhold til de regler, der gælder for prissætningen. Klagemyndigheden kan også for denne type påbud fastsætte en frist for efterlevelse af påbuddet. Ved Klagemyndighedens fastsættelse af fristen for efterlevelse af påbuddet kan der, lige som efter *stk. 2, 2. pkt.*, indgå en afvejning af på den ene side et hensyn til, at den ulovlige prissætning skal ophøre så hurtigt som muligt og på den anden side et hensyn til, at den pågældende myndighed kan have indrettet sig efter den pågældende, om end ulovlige, prissætning, herunder over for tredjepart. For denne form for påbud kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter også udstede påbud om fremsendelse inden en nærmere angiven frist af dokumentation for efterlevelse af Klagemyndighedens afgørelse – en frist, der kan, men ikke behøver at være den samme som fristen for at fastsætte en lovlig pris for en given erhvervsaktivitet.

Dokumentationen efter *stk. 2* eller *3* for enten ophøret af en ulovlig erhvervsaktivitet eller fastsættelsen af en lovlig pris skal sendes til Nævnenes Hus, der som sekretariat for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, jf. lovforslagets § 7, *stk. 4*, står for den daglige administration af loven.

Der er efter dansk ret ikke tradition for at pålægge en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution tvangsbøder for manglende efterlevelse af en afgørelse. Med *stk. 4* foreslås det derfor, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter underretter den minister, under hvis ressortområde den pågældende aktivitet udføres, om den manglende efterlevelse. Videre

foreslås det, at ressortministeren over for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal redegøre for, hvorfor påbuddet ikke er efterkommet. Redegørelsen for den manglende efterlevelse af et påbud efter stk. 2 eller 3 kan efter lovforslagets § 12, stk. 1, nr. 4, offentliggøres.

Undlader en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at efterkomme et påbud efter stk. 2 eller 3, foreslås det med *stk. 5* udtrykkeligt fastsat, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan anmode de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder, dvs. i første række Ankestyrelsen, om at påse, at den pågældende kommunalbestyrelse eller regionsråd efterlever påbuddet. Som anført i afsnit 2.1.3.6. i de almindelige bemærkninger kan Ankestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse træffe afgørelse om tvangsbøder over for medlemmer af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet undlader at efterleve et påbud. Det er en forudsætning for Ankestyrelsens anvendelse af tvangsbøder, at klagemyndighedens afgørelse anviser hvilken konkret handling kommunen eller regionen er blevet pålagt. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters anmodning til de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder kan efter lovforslagets § 12, stk. 1, nr. 5, offentliggøres. En eventuel afgørelse fra Ankestyrelsen om anvendelse af tvangsbøder kan efter § 52 i lov om kommunernes styrelse indbringes for økonomi- og indenrigsministeren.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters adgang til at inddrage de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder for at gennemtvinge et påbud skal anvendes under hensyntagen til, at en kommune eller en region har mulighed for at klage over et påbud udstedt efter § 3, stk. 2 og 3, til Konkurrenceankenævnet, jf. lovforslagets § 10, stk. 1, 1. pkt. Konkurrenceankenævnet kan vælge at tillægge en klage opsættende virkning, jf. lovforslagets § 10, stk. 1, 2. pkt. Hvis en kommune eller en region klager til Konkurrenceankenævnet over et udstedt påbud, og ankenævnet tillægger klagen opsættende virkning, bør Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter således ikke, mens sagen verserer ved Konkurrenceankenævnet, anmode Ankestyrelsen om at gennemtvinge påbuddet.

Til § 4

For så vidt angår gældende ret, henvises til afsnit 2.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter er som forvaltningsmyndighed forpligtet til efter officialprincippet at oplyse en sag bedst muligt. Det foreslås derfor i *stk. 1, 1. pkt.*, at Klagemyndigheden tillægges kompetence til at kræve de oplysninger og dokumenter, som klagemyndigheden skønner nødvendige for behandlingen af en sag. Efter forslaget er der ingen begrænsninger på, hvilke oplysninger og dokumenter, herunder i hvilken form, Klagemyndigheden kan kræve oplysningerne. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters krav om oplysninger og dokumenter skal dog være sagligt og proportionalt. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters krav om oplysninger og dokumenter kan efter forslaget omfatte oplysninger og dokumenter, som ikke umiddelbart er tilgængelige, men som først skal tilvejebringes eller bearbejdes. Et krav efter den pågældende bestemmelse kan også omfatte fortrolige oplysninger og dokumenter.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters krav om oplysninger og dokumenter kan rettes mod den statsinstitution, den statsfinansierede selvejende institution, den kommune eller den region, hvis erhvervsaktivitet eller prissætning undersøges.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan fastsætte en frist for udleveringen af de krævede oplysninger og dokumenter. Ved fastsættelse af fristen for at udlevere de pågældende oplysninger og dokumenter skal Klagemyndigheden tage i betragtning, at den pågældende myndighed i givet fald skal have den fornødne tid til at indhente eller bearbejde oplysningerne og dokumenterne.

Den omstændighed, at en statsinstitution, en statsfinansieret selvejende institution, en kommune eller en region efter krav fra Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter f.eks. skal udlevere et internt dokument, indebærer ikke, at dokumentet derved mister dets interne karakter, jf. § 23, stk. 2, i den gældende offentlighedslov.

Efterlever en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution ikke Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters krav om oplysninger og dokumenter, foreslås det med *stk. 2, 1. pkt.*, at lovforslagets § 3, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse. Det indebærer, at klagemyndigheden underretter den minister, under hvis ressortområde den pågældende aktivitet udføres, om den manglende efterlevelse, og at ressortministeren over for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal redegøre for, hvorfor kravet om oplysninger og dokumenter ikke er efterkommet. Ressortministerens redegørelse kan offentliggøres, jf. lovforslagets § 12, stk. 1, nr. 4.

Efterlever en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke Klagemyndighedens krav om oplysninger og dokumenter, foreslås det med *stk. 2, 2. pkt.*, at lovforslagets § 3, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse. Det indebærer, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan anmode de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder, dvs. i første række Ankestyrelsen, om i medfør af bestemmelserne i kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse at påse, at den pågældende kommunalbestyrelse eller regionsråd efterlever påbuddet. Som anført i afsnit 2.1.3.6. i de almindelige bemærkninger kan Ankestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse om fornødent træffe afgørelse om tvangsbøder over for de medlemmer af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet undlader at efterleve kravet om oplysninger og dokumenter. Det er en forudsætning for Ankestyrelsens anvendelse af tvangsbøder, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters afgørelse anviser, hvilken konkret handling kommunen eller regionen er blevet pålagt.

Klagemyndighedens anmodning til de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder kan offentliggøres, jf. lovforslagets § 12, stk. 1, nr. 5.

Til § 5

Med *stk. 1, 1. pkt.*, foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, forinden der træffes afgørelse i en sag om en statsinstitutions eller en statsfinansieret selvejende institutions erhvervsaktivitet eller prissætningen i forbindelse hermed, skal indhente en skriftlig udtalelse om det retlige grundlag herfor fra den minister, under hvis ressortområde den pågældende aktivitet udføres. Formålet med forslaget er, at en ressortminister får mulighed for at udtale sig om hjemmelsgrundlaget for den pågældende aktivitet eller prissætning, selvom den pågældende ikke er part i sagen.

Den skriftlige udtalelse vedrører kun det retlige grundlag - ikke sagens faktiske omstændigheder. Den skriftlige udtalelse erstatter således ikke partshøringen af statsinstitutionen eller den

statsfinansierede selvejende institution over et udkast til afgørelse indeholdende såvel de retlige som faktiske omstændigheder i sagen, jf. lovforslagets § 6.

Hvis en sag drejer sig om en kommunes eller en regions erhvervsaktivitet eller prissætning herfor, foreslås det med *stk. 2*, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, forinden den træffer afgørelse i sagen, ligeledes skal indhente en skriftlig udtalelse om det retlige grundlag for erhvervsaktiviteten eller prissætningen fra den minister, under hvis ressortområde hjemlen til at udføre aktiviteten hører.

Finder Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, at en sag om en statsinstitutions eller en statsfinansieret selvejende institutions prisfastsættelse er af principiel karakter, foreslås det med *stk. 3*, at Klagemyndigheden tillige skal indhente en skriftlig udtalelse om det retlige grundlag for prisfastsættelsen fra finansministeren, som er det ansvarlige ressortminister herfor. Ved ”principiel karakter” menes en sag, der indebærer fastlæggelsen af en generel praksis for fortolkningen af reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Fristen for afgivelse af en skriftlig udtalelse efter *stk. 1, 2 og 3* foreslås med *stk. 4* at være fire uger. Efter anmodning kan Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter forlænge fristen. Da der ikke er tale om en partshøring, og da sagsbehandlingen ikke skal trækkes i unødigt landdrag, forudsættes det, at Klagemyndigheden ved administrationen af forlængelsesmuligheden udviser nogen tilbageholdenhed.

De foreslåede bestemmelser i *stk. 1, 2 og 3* vedrører skriftlige udtalelser om det retlige grundlag for en erhvervsaktivitet eller prissætningen herfor. Lovforslagets § 4, der vedrører Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters krav om oplysninger som led i oplysningen af en sag, finder derfor ikke anvendelse. Hvis en ressortminister ikke afgiver en skriftlig udtalelse, herunder til tiden, jf. *stk. 4*, foreslås det med *stk. 5*, at Klagemyndigheden herefter kan afgøre sagen på det foreliggende grundlag. Der vil dog altid skulle foretages en partshøring forinden, jf. lovforslagets § 6.

Til § 6

Det foreslås, at klagemyndigheden skal partshøre den statslige institution, den statsfinansierede selvejende institution, den kommune eller den region, hvis erhvervsaktivitet eller prissætning Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal træffe afgørelse om. Det foreslås videre, at høringen omfatter et udkast til afgørelse indeholdende såvel sagens faktiske som retlige omstændigheder. Endelig foreslås det, at fristen for afgivelsen af et høringssvar som udgangspunkt er fire uger. Ved fastsættelsen af høringsfristen for en kommune eller en region kan det være relevant for Klagemyndigheden at tage højde for de tidsmæssige rammer, der kan være for at behandle sagen på et møde i en kommunalbestyrelse eller et regionsråd.

Det foreslås videre, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter efter anmodning kan forlænge fristen for afgivelse af et høringssvar.

De nærmere regler for en sags forberedelse forudsættes indeholdt i den forretningsorden, som det efter lovforslagets § 8, *stk. 5*, foreslås, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan udstede.

Til § 7

Med *stk. 1* foreslås det, at erhvervsministeren nedsætter Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, og at Klagemyndigheden skal bestå af fem medlemmer.

Efter *nr. 1* foreslås det, at formanden for Klagemyndigheden skal være en landsdommer, som udpeges efter indstilling fra landsretterne blandt retternes medlemmer.

Videre foreslås det efter *nr. 2* og *nr. 3*, at ud af de fire øvrige medlemmer af Klagemyndigheden, som foreslås udpeget af erhvervsministeren, skal to medlemmer have juridisk sagkundskab, mens to medlemmer skal have økonomisk sagkundskab.

Med "sagkundskab" menes en akademisk baggrund. For de to medlemmer med juridisk sagkundskab skal den ene have særlige kompetencer inden for forvaltningsret, mens den anden skal have særlige kompetencer inden for konkurrenceret i bred forstand. For de to medlemmer med økonomisk sagkundskab skal den ene have særlige kompetencer inden for industriøkonomi, mens den anden skal have særlige regnskabsmæssige kompetencer.

Med *stk. 2* foreslås det, at erhvervsministeren udpeger op til fire faste suppleanter for de medlemmer af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, der udpeges efter *stk. 1*, *nr. 2* og *3*, dvs. medlemmerne med juridisk, henholdsvis økonomisk sagkundskab. Suppleanterne skal have samme eller tilsvarende juridisk eller økonomisk sagkundskab som de medlemmer, de supplerer. En suppleant vil blive indkaldt til at deltage i behandlingen og afgørelsen af konkrete sager, når et fast medlem er forhindret i at deltage i behandlingen heraf på grund af eksempelvis inhabilitet, længerevarende sygdom eller lignende, og dette medfører, at Klagemyndigheden ikke er beslutningsdygtig.

Efter *stk. 3* foreslås det, at medlemmerne og suppleanterne, jf. *stk. 2*, udpeges for en periode på fire år ad gangen med mulighed for genudpegning. Der er ikke begrænsninger på antallet af gange, et medlem eller en suppleant kan genudpeges. Videre foreslås det, at der ved et medlems udtræden udpeges et nyt medlem eller en ny suppleant for den resterende del af perioden. Ved formandens forfald foreslås det, at denne kan bemyndige et af de to medlemmer med juridisk sagkundskab til at træde i sit sted, dvs. handle på formandens vegne. Denne mulighed tænkes anvendt i tilfælde, hvor formanden med kort varsel meddeler, at det ikke er muligt for den pågældende at give møde.

Det foreslås i *stk. 4*, at Nævnenes Hus er sekretariat for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter. Sekretariatsfunktionen indebærer bl.a., at Nævnenes Hus forbereder sagerne for Klagemyndigheden og står for oplysningen af sagerne, herunder foretager partshøring, forelægger sagerne for Klagemyndigheden og udsender, henholdsvis offentliggør Klagemyndighedens afgørelser.

Videre foreslås det, at Nævnenes Hus er dataansvarlig for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter. Det indebærer, at det er Nævnenes Hus, der håndterer persondata i forbindelse med sagernes behandling, ligesom Nævnenes Hus fastlægger sagsgange mv. i forhold til reglerne om persondatabeskyttelse.

Med *stk. 5* foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter og Nævnenes Hus ved behandlingen og afgørelsen af den enkelte sag ikke er undergivet erhvervsministerens instruktioner. Denne uafhængighed af erhvervsministeren indebærer, at ministeren ikke kan give instruktioner vedrørende behandlingen og afgørelsen af konkrete sager, lige som ministeren ikke kan ændre eller omgøre en afgørelse truffet efter loven. Det indebærer endvidere, at erhvervsministeren ikke kan instruere Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter eller Nævnenes Hus om, hvilke sager der skal tages op som følge af klager, af egen drift eller efter anmodning om en vejledende udtalelse, jf. lovforslagets § 2, stk. 1 og 2.

Til § 8

Der foreslås med *stk. 1* indsat et krav til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters beslutningsdygtighed. Efter bestemmelsen skal der ved Klagemyndighedens behandling af en sag medvirke mindst ét medlem med juridisk sagkundskab, ét medlem med økonomisk sagkundskab samt formanden. Dette krav til Klagemyndighedens beslutningsdygtighed hindrer dog ikke, at formanden og Nævnenes Hus kan træffe afgørelser på Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters vegne i det omfang, det er fastsat i Klagemyndighedens forretningsorden, jf. lovforslagets § 9, stk. 2 og 3.

Med *stk. 2* foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter træffer afgørelser ved almindeligt stemmeflertal, og at formandens stemme er udslagsgivende ved stemmelighed. Kravet om almindeligt stemmeflertal gælder også for beslutninger, som klagemyndigheden træffer i medfør af lovforslagets § 2, stk. 3.

Øvrige spørgsmål om Klagemyndighedens virksomhed og sagsbehandling foreslås reguleret i den forretningsorden, som Klagemyndigheden med *stk. 3* foreslås selv at fastsætte. Det forudsættes, at det i forretningsordenen bl.a. fastsættes, at Klagemyndigheden som udgangspunkt behandler og træffer afgørelse på skriftligt grundlag, og at det kun undtagelsesvist vil være muligt for en klager eller sagens parter at afgive et mundtligt indlæg. Endvidere forudsættes det, at forretningsordenen indeholder regler om bl.a. arbejdsdelingen mellem Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter og Nævnenes Hus, herunder om delegation af Klagemyndighedens afgørelseskompetence til formanden og Nævnenes Hus, jf. lovforslagets § 9, stk. 2 og 3.

Til § 9

Det foreslås med *stk. 1*, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter har det overordnede ansvar for administrationen af denne lov og regler udstedt i medfør heraf. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 7, stk. 5, hvorefter såvel Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter som Nævnenes Hus er uafhængige af erhvervsministeren. Det ligger endvidere i den foreslåede bestemmelse, at det som udgangspunkt er Klagemyndigheden, der træffer alle afgørelser efter loven. Forberedelsen af de enkelte sager varetages dog af Nævnenes Hus, der er sekretariat for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, jf. lovforslagets § 7, stk. 4.

Med henblik på at sikre en hurtig og effektiv behandling af sagerne foreslås det med *stk. 2*, at formanden for Klagemyndigheden kan træffe afgørelser på myndighedens vegne i det omfang, det er fastsat i Klagemyndighedens forretningsorden, jf. § 8, stk. 3.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at Nævnenes Hus kan træffe afgørelser på Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters vegne i det omfang, det er fastsat i Klagemyndighedens forretningsorden. Der kan f.eks. være tale om delegation i en bestemt type af sager, hvor Klagemyndigheden har fastlagt en praksis, som giver et klart og utvetydigt billede af Klagemyndighedens vurdering af den pågældende sagstype.

Forvaltningslovens § 16, stk. 1, og offentlighedslovens § 36, stk. 1, indebærer, at det er Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, der skal træffe afgørelse om aktindsigt i sager, når Klagemyndigheden i øvrigt kan træffe afgørelse i den pågældende sag. Da ukomplicerede anmodninger om aktindsigt efter begge love skal færdigbehandles inden for en forholdsvis kort frist, forventes det fastsat i Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters forretningsorden, at Nævnenes Hus kan træffe afgørelser om aktindsigt i sager efter denne lov, hvis anmodningen om aktindsigt ikke er af større omfang eller er af principiel betydning.

Til § 10

For så vidt angår gældende ret, henvises til afsnit 2.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Med *stk. 1, 1. pkt.*, foreslås det, at afgørelser truffet efter denne lov kan påklages til Konkurrenceankenævnet, der således er administrativ rekursinstans for afgørelser truffet efter loven.

Med afgørelser efter loven menes de afgørelser, som Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter selv træffer, eller de afgørelser, som formanden for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter eller Nævnenes Hus træffer på Klagemyndighedens vegne, jf. lovforslagets § 9, stk. 2 og 3.

Videre foreslås det, at klageberettigede er den, som en afgørelse retter sig til, eller som i øvrigt har en individuel, væsentlig og retlig interesse i sagen, hvilket f.eks. kan være den, der har klaget til klagemyndigheden. Afgrænsning af begreberne individuel, henholdsvis væsentlig og retlig, interesse beror på forvaltningsrettens almindelige principper for klageberettigelse.

Med *stk. 2* foreslås det, at beslutninger truffet efter lovforslagets § 2, stk. 3, ikke kan påklages til Konkurrenceankenævnet. En beslutning efter lovforslagets § 2, stk. 3, kan være en beslutning om, at der ikke er tilstrækkelig anledning til at undersøge en klage (yderligere), hvorefter klagen afvises. Det kan også være en beslutning om, at der ikke er tilstrækkelig anledning til at træffe afgørelse i en sag, som klagemyndigheden har taget op til behandling af egen drift, eller en beslutning om ikke at afgive en vejledende udtalelse, hvorefter en videre sagsbehandling indstilles.

Med *stk. 3* foreslås det, at Konkurrenceankenævnets behandling af klager over afgørelser truffet i medfør af denne lov skal ske efter de regler, som allerede efter konkurrenceloven og forskrifter udstedt i medfør heraf gælder for Konkurrenceankenævnets virksomhed. Konkurrenceankenævnets virksomhed er reguleret i den gældende bekendtgørelse nr. 175 af 22. februar 2013, der er udstedt i medfør af § 21, stk. 3, i den gældende konkurrencelov.

Efter § 7 i bekendtgørelsen har en klage til Konkurrenceankenævnet som udgangspunkt ikke opsættende virkning, men Konkurrenceankenævnet kan bestemme, at en klage skal tillægges

opsættende virkning. Konkurrenceankenævnets vurdering af, hvorvidt der i en konkret sag er grundlag for at tillægge klagen opsættende virkning, beror på dansk rets almindelige regler herom.

Klager skal indgives skiftligt til Konkurrenceankenævnet sammen med et gebyr på 5.000 kr., jf. § 5, stk. 1 og 4, i bekendtgørelsen. Efter § 13, stk. 1, i bekendtgørelsen behandles sager på begæring mundtligt, medmindre formanden træffer beslutning om skriftlig behandling. Efter § 14, stk. 3, kan Konkurrenceankenævnet træffe bestemmelse om hel eller delvis tilbagebetaling af det indbetalte gebyr, hvis klageren helt eller delvist får medhold i klagen, eller den indklagede myndighed, dvs. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter, ændrer sin afgørelse i overensstemmelse med klagerens påstand. Det samme gælder, hvis klagen afvises.

Herudover indeholder bekendtgørelsen om Konkurrenceankenævnet regler om sagernes forberedelse og afgørelse.

Med *stk. 4* foreslås det præciseret, at lovforslagets § 3, stk. 4 og 5, også finder anvendelse, hvis en afgørelse efter lovforslagets § 3, stk. 2 eller 3, der er stadfæstet af Konkurrenceankenævnet, ikke efterleves.

Hvis det er en statsinstitution eller en statsfinansieret selvejende institution, som undlader at efterkomme en stadfæstet afgørelse, indebærer forslaget, at den minister, under hvis ressortområde den pågældende erhvervsaktivitet udføres, over for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter skal redegøre for, hvorfor en stadfæstet afgørelse ikke er efterkommet. Det foreslås, at redegørelsen kan offentliggøres, jf. lovforslagets § 12, stk. 1, nr. 4.

Hvis det er en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, som undlader at efterkomme en stadfæstet afgørelse, indebærer forslaget, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter kan anmode de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder, dvs. i første række Ankestyrelsen, om at påse, at vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd efterlever den stadfæstede afgørelse. Ankestyrelsen kan efter § 50 b i lov om kommunernes styrelse om fornødent træffe afgørelse om tvangsbøder over for de medlemmer af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet undlader at efterleve en stadfæstet afgørelse, med henblik på at gennemtvinge afgørelsen. Det foreslås, at Klagemyndighedens anmodning til de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder kan offentliggøres, jf. lovforslagets § 12, stk. 1, nr. 5.

Til § 11

Med *stk. 1* foreslås det, at afgørelser truffet efter loven ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet eller for domstolene, før ankenævnets kendelse foreligger. Det indebærer, at afgørelser ikke kan indbringes for erhvervsministeren. Forslaget skal ses i sammenhæng med dels lovforslagets § 10, stk. 1, 1. pkt., hvorefter Konkurrenceankenævnet er administrativ rekursinstans for afgørelser truffet efter loven, dels lovforslagets § 7, stk. 5, hvorefter Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter og Nævnenes Hus er uafhængige af erhvervsministeren. Lovforslagets §§ 10-11 regulerer således udtømmende klageadgangen, for så vidt angår afgørelser truffet efter loven.

Efter *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at fristen for klage til Konkurrenceankenævnet er fire uger fra afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagefristen er dog ikke ufravigelig, idet Konkurrenceankenævnet efter *stk. 2, 2. pkt.*, foreslås at kunne se bort fra en overskridelse af fristen,

når særlige grunde taler derfor. Når der overhovedet foreslås en klagefrist, skyldes det – som for andre lovområder – et ønske om, at der inden for et rimeligt tidsrum kan skabes klarhed over, om en afgørelse accepteres, eller om den skal efterprøves. Hvis der ikke indgives en rettidig klage til Konkurrenceankenævnet, vil klagemyndighedens afgørelse være endelig.

Det foreslås med *stk. 3*, at Konkurrenceankenævnets kendelse kan indbringes for domstolene, og at det i givet fald skal ske senest otte uger efter, at kendelsen er meddelt den pågældende. Hvis denne adgang for efterprøvelse af Konkurrenceankenævnets kendelse ikke udnyttes, herunder hvis fristen på de otte uger ikke overholdes, foreslås det, at ankenævnets kendelse er endelig. Det indebærer f.eks., at domstolene er afskåret fra at efterprøve Konkurrenceankenævnets kendelse under et efterfølgende erstatningssøgsmål.

I forbindelse med udnyttelsen af en efterprøvelse ved domstolene er det klagemyndigheden, der indstævnes, mens retssagens genstand er Konkurrenceankenævnets kendelse.

Til § 12

Den foreslåede bestemmelse indeholder hjemmel til, at afgørelser m.v. kan offentliggøres. Ved offentliggørelsen skal almindelige forvaltningsretlige krav til hemmeligholdelse af fortrolige oplysninger iagttages. Offentliggørelsen af afgørelserne mv. vil ske på Nævnenes Hus' hjemmeside.

Udgangspunktet er, at alle afgørelser samt alle beslutninger, truffet efter loven, offentliggøres. Der kan undtagelsesvis være tilfælde, hvor en offentliggørelse af en afgørelse eller en beslutning ikke vil have betydning for forståelsen af anvendelsen af denne lov, eller hvor en offentliggørelse i øvrigt skønnes at være uden interesse for offentligheden, jf. også at Nævnenes Hus ifølge den foreslåede bestemmelse "kan" offentliggøre. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter har truffet i det væsentlige enslydende afgørelser på baggrund af et større antal stort set enslydende klager over samme forhold. Det kan også være tilfældet, hvis en beslutning om at afvise en klage, skyldes, at klagen angår et forhold, som helt åbenbart ikke falder ind under Klagemyndighedens kompetence. For at undgå informationsforurening kan en offentliggørelse undtagelsesvis undlades i sådanne tilfælde.

Efter *nr. 1* foreslås det, at afgørelser truffet efter loven kan offentliggøres. Det drejer sig om afgørelser truffet af klagemyndigheden eller af Nævnenes Hus eller formanden for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter på Klagemyndighedens vegne.

De afgørelser, der kan træffes efter loven, er afgørelser om, at en erhvervsaktivitet eller en prissætning i forbindelse hermed er eller ikke er lovlig og et i forbindelse hermed eventuelt udstedt påbud om ophør eller om fastsættelse af en lovlig pris.

Selvom Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters vejledende udtalelse efter lovforslagets § 2, stk. 2, ikke er en afgørelse, kan den indeholde fortolkningslementer til forståelse af lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Med *nr. 2* foreslås det derfor, at Klagemyndighedens vejledende udtalelser om lovligheden af en påtænkt kommunal eller regional erhvervsaktivitet omfattet af lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed, herunder om prissætningen herfor, kan offentliggøres.

Med *nr. 3* foreslås det, at beslutninger efter § 2, stk. 3, kan offentliggøres. Det kan dreje sig om en beslutning om at afvise en klage, en beslutning om at indstille behandlingen af sag eller en beslutning om ikke at afgive en vejledende udtalelse.

Med *nr. 4* foreslås det, at redegørelser efter § 3, stk. 4, § 4, stk. 2, 1. pkt. og § 10, stk. 3, 1. pkt., kan offentliggøres. En redegørelse efter § 3, stk. 4, drejer sig om en ressortministers redegørelse for den manglende efterkommelse af et påbud efter § 3, stk. 2 eller 3, dvs. et påbud om ophør med en ulovlig aktivitet eller et påbud om fastsættelse af en lovlige pris. En redegørelse efter § 4, stk. 2, 1. pkt., er en ressortministers redegørelse for den manglende efterlevelse af klagemyndighedens krav om oplysninger. En redegørelse efter § 10, stk. 3, 1. pkt., er en ressortministers redegørelse for den manglende efterlevelse af en afgørelse efter § 3, stk. 2 eller 3, som Konkurrenceankenævnet har stadfæstet.

Med *nr. 5* foreslås det, at Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters anmodninger efter § 3, stk. 5, § 4, stk. 2, 2. pkt., og § 10, stk. 3, 2. pkt., kan offentliggøres. Hvis en kommunalbestyrelse eller et regionsråd undlader at efterkomme et påbud efter § 3, stk. 2, om ophør med en ulovlig aktivitet eller et påbud efter § 3, stk. 3, om fastsættelse af en lovlige pris, kan Klagemyndigheden efter § 3, stk. 5, anmode de kommunale og regionale tilsynsmyndigheder om at påse, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet efterlever påbuddet. En tilsvarende anmodning kan klagemyndigheden afgive, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt., hvis en kommunalbestyrelse eller et regionsråd undlader at efterkomme et krav om oplysninger efter § 4, stk. 1, eller undlader at efterkomme en afgørelse, som Konkurrenceankenævnet har stadfæstet, jf. § 10, stk. 3, 2. pkt.

Med *nr. 6* foreslås det, at Konkurrenceankenævnets kendelser kan offentliggøres. Forslaget gælder også delkendelser om formelle forhold som f.eks. aktindsigt i sager efter denne lov.

Med *nr. 7* foreslås det, at domme i retssager, der involverer anvendelsen af denne lov, kan offentliggøres. Det vil typisk dreje sig om domme i sager, hvor Konkurrenceankenævnets kendelse er blevet indbragt for domstolene.

Med *stk. 2* foreslås der indført hjemmel til, at Nævnenes Hus kan offentliggøre oplysninger og redegørelser om Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters virksomhed. Med denne hjemmel kan Klagemyndigheden i lighed med andre myndigheder offentliggøre, hvad myndigheden beskæftiger sig med, lige som mere generelt oplysende redegørelser kan offentliggøres. ”Oplysninger” og ”redegørelser” er forholdsvis vide begreber og vil kunne omfatte redegørelser af såvel organisatorisk som faglig art samt vejledninger. Generelt for en offentlig myndigheds offentliggørelse af oplysninger gælder dog, at offentliggørelsen skal være sagligt begrundet og proportional med formålet med offentliggørelsen. Offentliggørelsen må ikke være unødvendig eller uforholdsmæssigt indgribende i forhold til de hensyn, der søges varetaget med offentliggørelsen.

Til § 13

Det foreslås, at loven træder i kraft den [...] 2019. Med den forholdsvis lange overgangsperiode fra lovens vedtagelse og til dens ikrafttræden gives der mulighed for at få etableret de institutionelle rammer for Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter.

Til § 14

Det fastslås i *stk. 1*, at loven finder anvendelse på offentlige erhvervsaktiviteter, der udøves efter lovens ikrafttræden. Loven finder tilsvarende anvendelse på prissætningen af offentlige erhvervsaktiviteter, der udøves efter lovens ikrafttræden.

Bestemmelsen indebærer, at klager over statslig erhvervsaktivitet udøvet efter lovens ikrafttræden og prissætningen heraf i stedet for at skulle behandles af en ressortminister vil være omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter lovforslagets § 1, stk. 1. Det forudsætter dog, at Klagemyndigheden ved en bekendtgørelse, jf. lovforslagets § 1, stk. 2, er blevet tildelt kompetence til at behandle klager herover.

For kommunale og regionale erhvervsaktiviteter udøvet efter lovens ikrafttræden indebærer bestemmelsen, at klager over sådanne aktiviteter og prissætningen heraf vil være undergivet Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence i stedet for som hidtil at være undergivet Ankestyrelsens og Økonomi- og Indenrigsministeriets kompetence som kommunale tilsynsmyndigheder.

For klager over kommunale og regionale erhvervsaktiviteter, som er udøvet inden lovens ikrafttræden, henvises til det samtidigt hermed fremsatte lovforslag om kommunal og regional erhvervsvirksomhed og det samtidigt hermed fremsatte lovforslag om ændring af lov om kommunernes styrelse, regionsloven og forskellige andre love (Prissætning af kommuners og regioners erhvervsaktiviteter, samt klageadgang til Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter samt kontrolbud).

Med *stk. 2* foreslås det, at sager om lovligheden af statslig erhvervsaktivitet og prissætningen heraf, som er udøvet før lovens ikrafttræden og før erhvervsaktiviteten ved bekendtgørelse, jf. § 1, stk. 2, blev omfattet af Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteters kompetence efter § 1, stk. 1, behandles af vedkommende ressortminister.

Bestemmelsen indebærer, at sager, som ved lovens ikrafttræden verserer i et ressortministerium om lovligheden af statslig erhvervsvirksomhed og prissætning heraf efter den hidtil gældende lovgivning, færdigbehandles af det pågældende ressortministerium.

I *stk. 3* foreslås det, at klager over lovligheden af kommuners og regioners erhvervsvirksomhed og prissætningen heraf, som er udøvet eller fastsat før lovens ikrafttræden, behandles af Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse kapitel VI og VII.

Bestemmelsen indebærer for det første, at klagesager, som ved lovens ikrafttræden verserer i Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet om lovligheden af erhvervsvirksomhed og prissætning heraf, færdigbehandles af Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse kapitel VI og VII og på grundlag af de hidtil gældende regler om kommunal og regional erhvervsvirksomhed, herunder om prissætning, dels i kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed dels i særlovgivningen.

Bestemmelsen indebærer for det andet, at det er Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet, som har kompetence til at behandle de klager over lovligheden af erhvervsvirksomhed og prissætningen heraf, der måtte blive rejst efter lovens ikrafttræden, når der er tale om erhvervsvirksomhed, som er udøvet inden lovens ikrafttræden, eller som der inden lovens ikrafttræden er indgået aftale om at udøve efter lovens ikrafttræden. Også i disse tilfælde behandles sagerne af Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet i overensstemmelse med reglerne i

lov om kommunernes styrelse kapitel VI og VII og på grundlag af de hidtil gældende kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed, herunder om prissætning, jf. stk. 1.

Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter har således ikke kompetence til at behandle sager vedrørende kommuners og regioners erhvervsaktiviteter, som beror på kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed, herunder om prissætning, som er udøvet inden lovens ikrafttræden, eller som der inden lovens ikrafttræden er indgået aftale om at udøve efter lovens ikrafttræden.

Med *stk. 4* foreslås det, at sager om konkurrenceforvridende støtte, der inden lovens ikrafttræden er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, behandles af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter § 11 a i konkurrenceloven.

Bestemmelsen indebærer, at sager, som ved lovens ikrafttræden verserer i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om støtte, der inden lovens ikrafttræden er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, færdigbehandles af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter konkurrencelovens § 11 a. Klagemyndigheden for offentlige erhvervsaktiviteter har således ikke kompetence til at behandle sager om offentlig konkurrenceforvridende støtte, der er ydet inden lovens ikrafttræden.

Til § 15

Den foreslåede bestemmelse angiver lovens territoriale gyldighedsområde. Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.